

บทที่ 4

ผลการดำเนินการวิจัย

การนำเสนอผลการดำเนินการวิจัยในบทนี้ได้ยึดตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก จึงแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ความคาดหวังและแนวทางในการพัฒนา และตอนที่ 2 ผลการพัฒนากาว่าผู้นำครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ความคาดหวังและแนวทางในการพัฒนา

1.ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน

เป็นผลที่เกิดจากขั้นการเตรียมการ (Preparation) ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนคนใหม่ ที่ได้แต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ร่วมวิจัยด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เวลามากในกิจกรรมการเตรียมการ ซึ่งมีความสำคัญต่อการวิจัยเชิงคุณภาพโดยทั่วไป คือการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกับชุมชน (ชุมชนในที่นี้หมายถึงโรงเรียนพื้นที่วิจัยและชุมชนในเขตบริการโรงเรียน) จึงต้องเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและความไว้วางใจ โดยเน้นให้ความสำคัญต่อการเตรียมบุคคล คือผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมอาคารสถานที่ให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน เตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคือ คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหารของนักเรียนด้วย ได้ดำเนินการตามกิจกรรมต่างๆ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและประชุมผู้ปกครองนักเรียน ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา สามารถสรุปสภาพปัจจุบันได้ดังนี้

1.1 ผลการประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพที่เคยเป็นมา สภาพปัญหา ความคาดหวังที่จะพัฒนาที่จะให้ขึ้นจากครูผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยมีการสอดแทรกหลักการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงานของทุกฝ่ายไปพร้อมกัน ซึ่งมีเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในกิจกรรมนี้คือ บันทึกการประชุมของข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนนำตกห้วยสวนพลู

โดยใช้แบบฟอร์มของระเบียบงานสารบรรณของสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2526 และ
 บันทึกรายวัน ทำให้ทราบว่า ผู้ร่วมวิจัยไม่คุ้นเคยกับการทำงานร่วมกัน โดยเป็นผลที่ผู้วิจัย
 ได้จากการสัมภาษณ์นางพวงรัตน์ วิระนะ การนำโครงการไปปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้แล้วตาม
 แผนปฏิบัติการต้นปีงบประมาณ 2556 ซึ่งเป็นระยะเริ่มต้นการเข้ารับตำแหน่งของผู้วิจัย
 จึงทำให้ได้รวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน เพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพความเป็นมาของครู ของ
 การใช้ภาวะผู้นำครูในการปฏิบัติงาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“การทำงานหรือทำอะไรก็แล้วแต่ พวกเราพร้อมที่จะทำค่ะพอ.หาก
 พาคิด พาท่า แต่บางอย่างพวกเราก็ไม่รู้และไม่เคยทำ พอ.ต้องบอกนะคะ

(บันทึกการประชุม : ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1)

“การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นลักษณะการทำงานปกติ ที่มุ่งให้เกิดการ
 เปลี่ยนแปลงในทางบวก จากการร่วมคิดร่วมทำและร่วมตรวจสอบ ดิฉันในฐานะ
 ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้วิจัย ท่านซึ่งเป็นครูคือผู้ร่วมวิจัยและบุคคลากรในโรงเรียน
 คือผู้ช่วยผู้วิจัย แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นผู้วิจัยก็ต้องเคารพสถานะในความเท่าเทียมกัน แต่ต่าง
 บทบาทการทำงาน และขอถามทุกท่านพร้อมจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะมีส่วนร่วมในการวิจัยครั้ง
 นี้ไหม”

(บันทึกการประชุม : ผู้วิจัย)

“การทำงานเกี่ยวกับการวิจัย ผมยังไม่ทราบครับ ผ.อ. ว่าจะทำ
 อย่างไร ไม่เคยทำครับ

(บันทึกการประชุม : ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4)

“ก่อนการทำวิจัยนั้นทุกมีระเบียบวิธีวิจัยที่ต้องดำเนินการไปตาม
 กระบวนการขั้นตอน โดยในขั้นต้นนั้นผู้ร่วมวิจัยต้องได้รับความรู้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการ
 แบบมีส่วนร่วม ซึ่งการให้ความรู้นั้นสามารถทำได้ โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมา
 เป็นวิทยากร หรือผู้วิจัยเป็นวิทยากรบรรยายในการนำเสนอแนวคิดให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับ
 ความรู้จากหลักการแนวคิดทฤษฎีที่ได้ศึกษามา แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้ร่วมวิจัยจะ
 เลือกประเด็นใด”

(บันทึกการประชุม : ผู้วิจัย)

ในการประชุมวาระอื่นๆ นี้ จึงมีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันอยู่สอง
 ประเด็นคือ 1) เรื่องการเลือกผู้เป็นวิทยากรบรรยาย กรอบแนวคิดทฤษฎีเพื่อการวิจัย
 ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ว่าคณะผู้ร่วมวิจัยจะเลือกใคร 2) เป็นการแสดงความคิดเห็น
 ร่วมกันเรื่อง การนำเสนอชื่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อทำการสัมภาษณ์ทางภูมิศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้
 ถามความเห็นและสรุปที่ประชุมเห็นทั้งสองประเด็นว่า ในการเลือกวิทยากรบรรยาย
 นั้นสรุปว่าเลือกผู้วิจัย ดังคำกล่าวที่ว่า

“เลือก ผ.อ.คะ เพราะถ้าหากมีปัญหาที่จะถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจ จะได้กล้าและสะดวกในการถามคะ

(บันทึกการประชุม : ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2)

ผลจากการเลือกผู้วิจัยเป็นวิทยากรบรรยายนั้น จึงไปสอดคล้องกับ หลักการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ทำในระดับ โรงเรียน ว่าเป็นการจัดอบรมโดยใช้บุคลากรภายในโรงเรียนเองส่วนวันเวลาและสถานที่ที่จะ กำหนดในภายหลังในความตอนหนึ่งผู้วิจัยได้กล่าวว่า

ส่วนประเด็นที่สองการเลือกผู้ให้ข้อมูลจากตัวแทนคณะกรรมการ สถานศึกษานั้น เลือก นายมิตร เหนียวแก้ว ประธานกรรมการสถานศึกษา และนายเพลิน แดงสะอาด ตัวแทนผู้ปกครอง โดยที่ประชุมได้นำเสนอข้อมูลที่เป็นมาในอดีต โดยได้กล่าวว่า

“เพราะสองคนนี้เป็นคนที่กล้าแสดงความคิดเห็น และให้ความ ร่วมมือกับทางโรงเรียนตลอดมาคะ”

(บันทึกการประชุม: ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1)

ในกิจกรรมนี้มีกิจกรรมการสร้างความคุ้นเคยแทรกมาด้วยคือหลัง เลิกประชุมเวลา 19.30 น. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ร่วมกันรับประทานอาหารร่วมกันโดย มีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้จัดเตรียมอาหารเย็นและรับประทานอาหารร่วมกันที่ลานสุนทรียสาธก

1.2 ผลกิจกรรมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผลทำให้โรงเรียน ได้จัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน การระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษา โดยได้ข้อมูลทาง ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมของชุมชน สภาพความเป็นมาสภาพปัญหา ความสำเร็จของโรงเรียน รวมทั้งในส่วนที่เป็นความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับครู จากผลจากการสัมภาษณ์ นายมิตร เหนียวแก้ว นายเพลิน แดงสะอาด โดยใช้เวลาหลังจากเลิกประชุมคณะกรรมการ สถานศึกษา ที่สรุปได้ดังนี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือดี ถ้าได้รับการ ประสานงานจากทางโรงเรียน 2) ประสพการณ์ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลด้าน บวกที่แสดงถึงความร่วมมือช่วยเหลือกันตั้งแต่ตั้งโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน 3) ด้านการ สนับสนุนจากผู้ปกครองน้อยเนื่องจากส่วนใหญ่ของผู้ปกครองยากจนและมีอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม 4) ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานออกมาทำงานทำงานเพื่อให้มีรายได้ 5) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจครูและโรงเรียน เรื่องมีความรักและเมตตานักเรียนดี 6) ครูใช้ เวลาในการเข้าเยี่ยมบ้านน้อย 7) มีความภาคภูมิใจในผลงานที่ประสบความสำเร็จในด้าน ต่างๆ ของโรงเรียน 8) สภาพภูมิศาสตร์ พื้นที่ในเขตบริการเป็นพื้นที่ราบลุ่มกับภูเขาทำให้

การเดินทางมาโรงเรียนของบุตรหลานมีความลำบาก 9) ผู้ปกครองอยากให้ครูสอนภาษาอังกฤษมากๆ จะมีความกังวลเรื่องผู้เรียนอ่านหนังสือไม่ออก โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ

1.3 ผลกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน (25 มิถุนายน 2556)

ผลที่ได้จากการมอบหมายให้ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการตามที่เคยปฏิบัติมา โดยผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 เป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือ (โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรการ เนื่องจากอยู่ในระยะปฏิบัติหน้าที่โรงเรียนอื่น และเวียนมาคราวละ 6 เดือน) ผลจากการจัดประชุมผู้ปกครองนั้น คือ ผู้ปกครองมาประชุมทั้งหมดรวม 86 คน ตามที่ได้ออกหนังสือเชิญและได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียนและการเยี่ยมบ้านนักเรียน และจากข้อมูลที่เก็บไว้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการส่งหนังสือเชิญผู้ปกครองในครั้งต่อไปนั้น ให้ส่งหนังสือกับนักเรียนทุกคน เพื่อที่เขาจะได้รับทราบบทบาทการสื่อสารกับผู้ปกครองและให้ปรับหนังสือในรายละเอียดของหนังสือเชิญ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ การส่งหนังสือเชิญควรปรับอีกเล็กน้อย “ที่เขียนว่า เรียนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพล” แล้วมอบให้ครูเวรประจำวันไปแจกนักเรียนก่อนกลับบ้าน โดยถ้านักเรียนอยู่บ้านเดียวกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปจะแจกเพียงหนึ่งคน ในจำนวนนักเรียน 141 คน จึงมีเพียงหนังสือส่งไป 86 คน ให้ผู้รับผิดชอบปรับนะคะ ให้หนังสือกับเด็กทุกคน และจากบรรทัดเรียนเชิญ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพล เป็นเรียนเชิญผู้ปกครองของเด็กชาย/เด็กหญิง แล้วตามด้วยชื่อเด็กแล้วมอบให้ครูประจำชั้นรายชั้นเรียนไปแจกเด็กและหากสามารถลงชื่อผู้ปกครองด้วยยิ่งเป็นการดีเพราะสื่อถึงทางโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้ปกครองเป็นรายบุคคลและการที่ให้ครูประจำชั้นเป็นคนแจกเด็กนั้นเพราะครูประจำชั้นเป็นคนใกล้ชิดเด็กที่สุด และลดเวลาในการแจกหนังสือค่ะ”
คณะเราเห็นเป็นอย่างไรคะ”

(บันทึกการสนทนา: ผู้วิจัย)

“ เรื่องรายละเอียดเล็กน้อยบางที่ก็พากันมองผ่านค่ะพอ.และก็ไม่รู้ว่าเขาจะมารีเป่าณะ เพราะปกติผู้ปกครองเขาไม่มาประชุมกันหรือมาแต่น้อยมาก

(บันทึกการสนทนา: ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2)

จากข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยได้บันทึกไว้ในสมุดบันทึกรายวันเพื่อจัดเก็บเป็น ข้อมูลปัญหาสำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและเมื่อถึงวันประชุมจริงก่อนเปิดประชุม ผู้วิจัยได้นำสมุดบันทึกการประชุมผู้ปกครอง จึงมีปรากฏการณ์ ดังนี้

“ขอบคุณมากนะคะที่ได้เสียสละเวลามาร่วมประชุม มากันเยอะนะคะ ดูจากรายชื่อเข้าร่วมประชุมน่าจะทั้งหมดที่ส่งหนังสือเชิญไป”

(บันทึกประจำวัน: ผู้วิจัย)

“ มาหมดแหละค่ะ ผ.อ. เพราะทราบข่าวว่าผ.อ.ย้ายมาใหม่เป็นผู้หญิง อยากมาฟังว่าจะมีแนวทางช่วยเหลือโรงเรียนช่วยเหลือเด็กอย่างไร

(บันทึกประจำวัน : ผู้ปกครอง)

ผลจากการจัดประชุมผู้ปกครองนั้น คือ ผู้ปกครองมาประชุมทั้งหมด รวม 86 คน ตามที่ได้ออกหนังสือเชิญและได้มีการร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา การอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียน

1.4 ผลกิจกรรมนำนักเรียนเข้าร่วมงานวันวิทยาศาสตร์ (9 Sciences 2013) และออกฐานแสดงสินค้า ที่โรงเรียนบ้านคาวิทยา ในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2556 จากกิจกรรมนี้ ทำให้ทราบพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ว่าครูมีความสามารถในการนำนอຍในการมีส่วนร่วม ยังขาดการทำงานที่เป็นระบบ ขาดการเตรียมการและวางแผน จะนำสู่การปฏิบัติโดยทันที จึงทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน เป็นลักษณะการทำงานแบบคู่ขนาน คือทำด้วยกันแต่ต่างคนต่างทำ ไม่มีการดำเนินงานแบบวงจรคุณภาพ (PDCA)

1.5 ผลโครงการประกวดร้านค้าผลิตภัณฑ์งานฝีมือนักเรียนที่ ศูนย์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ทำให้ทราบว่าครูมีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือกับ สถานศึกษา แต่ยังขาดกระบวนการแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) ขาดการเตรียมการและวางแผนในการทำงานจึงทำให้ขาดความคล่องตัวและใช้เวลามากกับการจัดร้าน การทำงานซ้ำซ้อน การเตรียมข้อมูลต่างๆ เพื่อนำเสนอที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ที่นำเสนอผลมาแล้วข้างต้นนั้นเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเตรียมการ ซึ่งมีโครงการที่ได้กำหนดไว้แล้วก่อนหน้านี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจาก โครงการเหล่านี้ไปด้วย

ลำดับต่อไปเป็นการนำเสนอผลการศึกษาสภาพปัญหาของครูใน โรงเรียนและสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำครู

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหา

2.1 กิจการวิเคราะห์บริบท (SWOT Analysis) เป็นการเก็บ

รวบรวมข้อมูลจากกิจกรรมวิเคราะห์บริบท (SWOT Analysis) ทั้ง 4 ขอบข่ายงาน โดยผู้วิจัยได้การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับเรื่องสภาพที่เคยเป็นมา สภาพปัญหา สภาพปัจจุบันที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย โดยได้ตอบการสัมภาษณ์ในลักษณะการเล่าเรื่อง เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้ร่วมวิจัยได้แสดงความคิดเห็นและผ่านการสรุปร่วมกัน เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ดังปรากฏผล ดังนี้

2.1.1 จุดแข็ง (S-Strengths) เป็นปัจจัยภายใน พบว่า กลุ่มงานวิชาการ ผู้รับผิดชอบหัวหน้ากลุ่มงาน คือผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 มีประสบการณ์การทำงาน 25 ปี อยู่โรงเรียนนี้มาแล้ว 20 ปี อายุ 47 ปี มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างดี จึงเป็นผู้ที่สามารถจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาได้ กลุ่มงานบริหารบุคคล เนื่องจากหัวหน้ากลุ่มงานเป็นสตรี โสด พักอยู่บ้านพักครู จึงสามารถใช้เวลาศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านการใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างดี ส่วนกลุ่มงานบริหารทั่วไป ผู้รับผิดชอบหัวหน้างานคือผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 มีความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี เข้าใจงานบริหารทั่วไป เป็นผู้อุทิศตนในการปฏิบัติงาน มีจิตอาสา ครูในโรงเรียนอยู่ในวัยทำงาน มีอายุเฉลี่ย 44 ปี มีความรู้ปริญญาตรีทางการศึกษา พักอยู่ในบ้านพักครู และเป็นคนโสด สามารถนำจุดนี้มาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูได้ จะส่งผลในการพัฒนาระดับบุคคล กลุ่มบุคคลและระดับโรงเรียน คณะครูส่วนใหญ่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

2.1.2 จุดอ่อน (W – Weaknesses) 1) กลุ่มงานวิชาการ ไม่มีแฟ้มเอกสารที่สามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งทำงานและไม่มีทีมงานที่ทำงานแทนกันได้ ไม่มีการจัดเอกสาร ร่องรอยการทำงาน 2) กลุ่มงานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ คือผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4 เป็นผู้รับผิดชอบหัวหน้างาน และยังไม่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการเงินและพัสดุ จึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการงานด้านนี้โดยตรง ซึ่งมีครูที่รับผิดชอบงานด้านอื่นทำแทนเมื่อครูผู้รับหน้าที่โดยตรงไม่ได้จัดทำ ทำให้การบริหารงบประมาณและสินทรัพย์เกิดความล่าช้า 3) กลุ่มงานบริหารบุคคลผู้รับผิดชอบหัวหน้ากลุ่มงานคือผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2 เป็นสตรี มีอายุ 56 ปี ความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์น้อย ยังไม่มีเอกสารและร่องรอยเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่แสดงว่าบุคลากรได้รับการพัฒนาด้านใดบ้างไม่มีร่องรอยการจัดทำ

เอกสารจึงยังไม่ได้แสดงบทบาทตามภาระหน้าที่ 4) กลุ่มงานบริหารทั่วไป รับงานจากกลุ่มงานอื่นมาทำแทน ทำให้ภาระงานที่ตัวเองรับผิดชอบเสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลา ไม่มีการจัดเก็บเอกสารเป็นหมวดหมู่ ด้านห้องทำงานขาดการจัดเก็บให้เรียบร้อย ไม่ส่งเสริมบรรยากาศในการทำงาน นักเรียนส่วนใหญ่ต้องได้รับการพัฒนาด้านการอ่านออกเขียนได้ ขาดแคลนครูตามกรอบอัตรากำลังและไม่มีครูวิชาเอกภาษาต่างประเทศ ครูบางคนยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมคือ เน้นการบรรยาย และไม่สนองหลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ขาดแคลนทรัพยากรที่เกื้อหนุน เครื่องมือ/สื่อ/อุปกรณ์เช่น ห้องปฏิบัติการห้องเรียนและห้องพิเศษต่างๆไม่เพียงพอตามเกณฑ์การจัดชั้นเรียน 5) การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้จัดการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ต่ำและเนื่องจากมีงบประมาณจำกัดเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณจากทางราชการให้มาตามจำนวนนักเรียน หรือโดยทั่วไปเรียกว่าคิดตามรายหัว 6) ภาพรวมเกี่ยวกับครูพบว่า ครูสตรีมี 4 คนครูชาย 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์มากพอสมควร แต่ไม่ได้สอนตรงตามวิชาเอกเพราะต้องสอนทุกกลุ่มสาระวิชา ขาดสื่ออุปกรณ์การสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีในห้องเรียนที่ทันสมัย เนื่องจากไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจังทั้งด้านกระบวนการและงบประมาณ 7) ครูส่วนใหญ่ยังขาดพฤติกรรมภาวะผู้นำ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา 8) ครูยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 9) ครูยังขาดความสามารถในการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากไม่มีการให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาจึงทำให้ขาดระบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน 10) ขาดการนิเทศติดตามปัญหา กับครูอย่างจริงจัง และ 11) ครูยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาและการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับน้อย

2.2.3 โอกาส (O-Opportunities) หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงได้เรียนรู้และปฏิบัติงานก็จะส่งผลต่อการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ให้ถูกต้องและทันเวลา กลุ่มบุคคล บุคคลและองค์กรการกุศลภายนอกได้เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา โรงเรียนประสบความสำเร็จหรือภาคภูมิใจในเรื่องการได้รับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับน่าพอใจ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนวัสดุการศึกษาจากองค์กร กลุ่มบุคคลหรือ หน่วยงานต่างๆ

2.2.4 อุปสรรค (T-Threats) กลุ่มงานบริหารทั่วไปคือกลุ่มงานที่มีขอบข่ายภาระงานมาก และเป็นงานที่ต้องติดต่อกับประสานงานกับบุคคลภายนอกตลอดเวลา หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรู้งาน รู้หน้าที่ ก็จะส่งผลดีต่อสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งในขอบงาานงานนี้ จำเป็นต้องมีการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือการส่งงานทาง

My Office อยู่เป็นประจำ ไม่สามารถกระทำได้โดยสะดวกเนื่องจากสัญญาอนุญาตเยี่ยม และขาดเจ้าหน้าที่ธุรการสนับสนุนงาน และโรงเรียนตั้งอยู่ชายแดนสภาพปัญหาการว่าง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมาเป็นเวลานานหลายเดือน จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งในการบริหารงานตามอำนาจเต็มในการบริหาร ขาดกรอบอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ตามบัญชีการจัดชั้นเรียนในปีการศึกษา 2556 มีครูไม่ครบชั้นเรียนถึง 3 ห้อง และขาดห้องเรียนที่จัดการเรียนการสอนอีก 3 ห้องเรียน จึงเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครู ขาดความคล่องตัว ด้านผู้ปกครองมีความรู้ระดับประถมศึกษา ฐานะยากจน จึงเป็นปัญหากับด้านผู้เรียนและมีเด็กไม่ปรากฏข้อมูลทางทะเบียนราษฎร เด็กก่อนวัยเรียนไม่ได้เข้าเตรียมความพร้อมในระดับอนุบาล 3 ขวบเป็นปัญหาในการเข้าเรียนในระดับปฐมวัย โรงเรียนจึงได้รับเด็กอายุต่ำกว่าระดับปฐมวัยเข้ามาเตรียมความพร้อมในโรงเรียน ซึ่งตามกฎหมายแล้วเด็กกลุ่มนี้ อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่จำเป็นต้องรับไว้เพราะศูนย์เด็กปฐมวัยอยู่ห่างไกลไม่สามารถไปเรียนได้

ผลการศึกษาสภาพปัญหาจากกิจกรรมวิเคราะห์บริบท จึงสรุปผลเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ได้ดังที่กล่าวมา

2.2 ผลกิจกรรมพบผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำเสนอข้อมูล หลักการ แนวคิด การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการวิจัยต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ว่าที่ร้อยตรีสมชาย งามสุขสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และ คีษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 9 ซึ่งเป็นกลุ่มที่โรงเรียนซึ่งเป็นพื้นที่วิจัยตั้งอยู่ 1 คน และผู้วิจัย รวม 3 คน ผลในการนำเสนอ หลักการและแนวคิดจากการวิจัยเพื่อเรียนให้ทราบว่าผู้วิจัยจะทำอะไร อย่างไร ที่ไหน หลังจบการนำเสนอ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า

“จากที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาและจากการดูเอกสารแล้ว ยินดีให้ความร่วมมือ โดยผู้ให้ข้อมูลและทำหน้าที่ นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรนิเทศ ขอให้แจ้งให้ทราบ ทั้งหมดยินดีให้ความร่วมมือ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 :บันทึกการสนทนา)

“จากที่ได้ฟังการนำเสนอก็รู้ว่าพื้นที่วิจัยและกลุ่มเป้าหมายนั้นอยู่ที่โรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพลู ซึ่งเป็นเขตความรับผิดชอบอยู่ ก็ยินดีเต็มใจจะรับ”

(คีษานิเทศก์ : บันทึกการสนทนา)

“ขอบพระคุณค่ะ การติดต่อประสานงานดิฉันขออนุญาตใช้ทางโทรศัพท์นะคะ เพราะยังไม่มีความชำนาญในการใช้เส้นทางค่ะ

“ได้เลย ไม่มีปัญหาขอให้บอกกล่าวกันล่วงหน้า”

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 : บัณฑิตการสหมนา)

ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ เดินทางกลับ

2.3 ผลกิจกรรมสำรวจเอกสารและจัดทำระบบสารสนเทศใน

โรงเรียน ซึ่งคณะครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันรวบรวม จัดทำและสรุปและปรับเป็นสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันทันสมัย ทำให้โดยการจัดเก็บไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งประกอบด้วย แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2556- 2560 แผนกลยุทธ์ และเอกสารการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระบบจัดซื้อจัดจ้าง รายงานโครงการต่างๆ และรายงานการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งในระดับชาติ (O-NET) (NT) ระดับเขตพื้นที่การศึกษา (LAS)

3. ผลการวิเคราะห์ความคาดหวัง

3.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ทั้งหมด 6 คน เกี่ยวกับปัญหาภาวะผู้นำครู พบว่า 1) ครูส่วนใหญ่ยังขาดพฤติกรรมภาวะผู้นำในระดับน้อยจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา 2) ครูยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 3) ครูยังขาดความสามารถในการนำในห้องเรียน เนื่องจากไม่มีการให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาจึงทำให้ขาดระบบหรือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน 3) ไม่มีการนิเทศติดตามปัญหากับครูอย่างจริงจัง 4) ยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาและการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านภาวะผู้นำครูและยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูและมีความต้องการได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำครูโดยโรงเรียนเป็นผู้จัด 5) ผู้ร่วมวิจัยยังขาดการทำงานเป็นทีมเป็นลักษณะต่างคนต่างทำแต่ทำเรื่องเดียวกัน ไม่มีการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาขาดการประสานงาน 6) ครูขาดความมั่นใจในการประสานงานกับทีมงานและชุมชน ผู้ปกครองและบุคคลภายนอก 7) ขาดการมอบหมายงานที่ชัดเจน 8) ขาดการเสริมพลังการทำงาน เนื่องจากเป็นการสั่งแบบ Top Down

พบว่า ครูมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แต่ยังคงขาดพฤติกรรมภาวะผู้นำด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการพัฒนา จึงเลือกทางเลือกต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูให้บรรลุสภาพที่คาดหวัง โดยการมอบหมายงานโครงการให้รับผิดชอบโดยให้เป็นลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ปกติ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้คาดหวังไว้ว่า ทางเลือกของการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการ วิธีการที่ได้นำ โครงการไปปฏิบัติ นั้น จะวัดได้จากการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครูตามแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินหลังการวิจัยจบวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบจากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน โดยใช้โครงการ 16 โครงการเป็นสิ่งสอดแทรกหลัก ใช้หลักการ

พัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงานและกัลยาณมิตรนิเทศ เป็นสิ่ง สอดแทรกเสริม ใช้องค์ประกอบภาวะผู้นำครู ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ด้านการ เป็นแบบอย่างทางการสอน ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและด้านเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ภาวะผู้นำครู จึงได้แสดงความเห็นร่วมกัน เลือกองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านคือ 1)ด้านมีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู 2) ด้านการเป็น แบบอย่างทางการสอน 3) ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา และ 4) ด้านการเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลง เป็นสิ่งตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำครู เกิดการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคลและระดับโรงเรียน

3.2 ผลการสนทนากลุ่ม เรื่องความคาดหวังในการพัฒนา โดยประมวล จากประเด็นคำถามที่ได้จากการวิเคราะห์บริบท พบว่า หากครูมีภาวะผู้นำจะส่งผลกระทบต่อ โดยตรงต่อคุณภาพการปฏิบัติงานและส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียนด้วยและครูจำเป็นต้องมี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำครู เพราะจะร่วมกันนำไปสู่การกำหนดตัวชี้วัด เพื่อประเมินพัฒนาการพฤติกรรมภาวะผู้นำครูให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งภาวะผู้นำครูที่ต้องการพัฒนาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยเรียงตามลำดับคือ การเป็นแบบอย่างทางการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การพัฒนาตนเองและเพื่อน ครู และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ใช้ทางเลือกโดยกระบวนการ วิธีการที่หลากหลายที่ เกิดจากการนำโครงการ/ กิจกรรมไปปฏิบัติ เช่น ทีมงานรับผิดชอบโครงการ การศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การอบรมเชิงปฏิบัติการที่โรงเรียนจัดให้ โดยตรง การประชุมปฏิบัติการ และการศึกษาต่อ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสามารถทำได้เอง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คำนี้ถึงกระบวนการกลุ่มที่เป็นวงจรคุณภาพ ที่จะทำให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าสภาพที่เคยเป็นมา

3.3 ความคาดหวังจากผลด้านบุคคล ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีการวางแผน ในการร่วมกันมุ่งการเปลี่ยนแปลง โดยใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำครูที่จะเกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานปกติ จากแผนงานโครงการที่ร่วมกันกำหนด ตระหนักและเข้าใจในหลักการวิจัย เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาภาวะผู้นำครู

1 ผลการเตรียมการ

1.1 ผลการเตรียมการด้านบุคคล

1.1.1 ผลการสร้างความคุ้นเคย พบว่า สถานะส่วนบุคคลนั้น เนื่องจาก ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยไม่มีภาระเรื่องดูแลครอบครัวและเป็นคนโสดที่พักอยู่บ้านพัก กิจกรรม เพื่อสร้างความคุ้นเคยในทุกกิจกรรมที่กล่าวมานั้น มีผลทำให้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้มีโอกาส

ในการปฏิบัติกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้มาก มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเกิด ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Relationship)

1.1.2 ผลการประชุมครูและบุคลากรในโรงเรียน ผู้ร่วมวิจัยเกิดความ เชื่อมมั่นในตัวผู้วิจัย รู้ทิศทางการทำงานจากนโยบายที่ชัดเจน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอขอใช้งบประมาณ เป็นการเสริมพลังการทำงาน

1.1.3 ผลการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษามีความพึงพอใจในการได้รับทราบทิศทางการและนโยบายการบริหารสถานศึกษา และการได้ร่วมแสดงความคิดเห็นรับรู้ รับทราบในการบริหารงบประมาณของทางโรงเรียน จึงเกิดความพร้อมและความเต็มใจที่จะร่วมกันพัฒนาสถานศึกษา

1.1.4 ผลกิจกรรมการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ผู้ปกครองได้มาร่วมการประชุม พึงพอใจที่ได้แสดงความคิดเห็นและได้รับทราบนโยบายการพัฒนาสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน

1.1.5 ผลการเตรียมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้ร่วมวิจัยทุกคนและผู้ให้ข้อมูล สำคัญ มีการเตรียมการสร้าง ความคาดหวังร่วมกันเพื่อบริการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ พฤติกรรมภาวะผู้นำครูที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานปกติ จากแผนงานโครงการที่ ร่วมกันกำหนด ตระหนักและเข้าใจในหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการเตรียมการและความพร้อมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ 1) ตระหนักในความสำคัญของการ วิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครู 2) มีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมเป็นอย่างดี 3) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศการเรียนการสอนและ กระบวนการนิเทศกัลยาณมิตรนิเทศเป็นอย่างดี 4) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียน การสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 5) มีความกระตือรือร้นและมีคุณลักษณะของ "ผู้นำ" และ มีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน (Instructional leadership) เป็นผู้มีเหตุผล และกล้าแสดงความคิดเห็น 6) ยินดีให้ความร่วมมือและปฏิบัติหน้าที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและ การนิเทศตามหลักกัลยาณมิตรนิเทศ โดยผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดยินดีให้ความร่วมมือ ซึ่งใน กลุ่มที่ 1 นี้ จะทำหน้าที่นิเทศด้วยกัลยาณมิตรนิเทศด้วย คือว่าที่ร้อยตรีสมชาย งามสุข สวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และ ศิษยานิเทศก์ที่รับผิดชอบโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 9 ที่โรงเรียนซึ่งเป็นพื้นที่วิจัยตั้งอยู่ 1 คน และผู้วิจัย รวม 4 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางพบผู้ให้ข้อมูลทั้งสามที่โรงเรียนบ้านหนองโก อำเภอบ้านคา อาศัยช่วงเวลาประชุมผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายคุณภาพที่ 9 อำเภอบ้านคา นำเสนอเอกสารอย่างย่อจากเค้าโครงวิทยานิพนธ์และนำเสนอปากเปล่าต่อผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ และในความตอนหนึ่งผู้วิจัยได้กล่าวว่า

"การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนี้เป็นการเลือกจากมติที่ประชุมร่วมกันของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยค่ะ" (ผู้วิจัย : บันทึกภาคสนาม)

"จากที่นำเสนอมาพอสังเขปพอสรุปได้ถึงความมุ่งหมายของการวิจัยซึ่งผลจะเกิดขึ้นทั้งตัวครู นักเรียนและสถานศึกษา ก็ยินดีให้ความร่วมมือช่วยเหลือนะมืออะไรก็บอก (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 : บันทึกภาคสนาม)

1.1.6 ผลกิจกรรม SWOT Analysis ทำให้ทราบสภาพปัญหามานำมาพัฒนาให้เกิดความพร้อมในด้านต่างๆ คือ โครงสร้างปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องสืบค้นและค้นคว้า ระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครูและการจัดการเรียนการสอน ระบบบริหารที่พร้อมส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนากภาวะผู้นำครู คือระบบบริหารจัดการ ระบบการเรียนรู้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บรรยากาศการทำงานมีความกระตือรือร้นมากขึ้น และปรากฏความร่วมมือของทุกส่วนเกิดขึ้นในโรงเรียน

1.1.7 ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องแนวคิด ทฤษฎีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือครูมีความรู้ความเข้าใจกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวิจัย คือ บทบาทของ ผู้วิจัย 10 ประการและจรรยาบรรณของผู้วิจัย 10 ประการ เรียนรู้หลักการแนวคิดของภาวะผู้นำครูที่สอดคล้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ รวมทั้งการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาตนเองและงานในหน้าที่ เรียนรู้กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการเสริมพลังการทำงานและหลักการกัลยาณมิตรนิเทศ ทราบถึงประโยชน์ ความสำคัญ และบทบาทของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งกระบวนการในการพัฒนาภาวะผู้นำครู ดังนั้นจึงเกิดสภาพความพร้อมทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง มีความกระตือรือร้น เกิดการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมและมีความคาดหวังร่วมกันที่จะทำให้สำเร็จ ในงานที่ปฏิบัติจากการได้ทำงานตามความถนัดและความสามารถตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และบทบาทหน้าที่ของตนเอง แนวทางการดำเนินงาน รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ และรับรู้ร่วมกัน โดยผู้ให้ข้อมูลที่เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ ก็มีความยินดีให้ความร่วมมือ ได้มาตรวจเยี่ยมและติดตาม มีความเป็นกัลยาณมิตรนิเทศ และให้ความสำคัญต่อผลที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาภาวะผู้นำครูจากผลการวิจัยในครั้งนี้ และปฏิบัติหน้าที่ของผู้นิเทศแบบกัลยาณมิตร รวมทั้งเข้าใจชัดเจนในทุกขั้นตอนของการวิจัย

1.1.8 ผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยนั้นได้ดำเนินการ 3 ครั้งในขั้นตอนการเตรียมการครั้งที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลครูที่จะเป็นผู้ร่วมวิจัย ครั้งที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน ครั้งที่ 3 นี้ เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจหลังอบรมจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทั้ง 6 คนได้ให้

ความสำคัญกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูทุกด้าน ผู้ร่วมวิจัยเลือกทางเลือกในการพัฒนาภาวะผู้นำเลือกมาเรียงตามลำดับดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่างทางการสอน 2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3) การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และ 4) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทางเลือกเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูในครั้งนี้ พบว่าผู้ร่วมวิจัยเลือกทางเลือกในการพัฒนา 1) จากกระบวนการโครงการ/กิจกรรมในการปฏิบัติงานปกติ 2) รับการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง 3) การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 4) โรงเรียนจัดกิจกรรมให้อย่างเป็นทางการ เช่น ศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ ประชุมสัมมนา 4) การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คือ ระดับปริญญาโท ซึ่งทางเลือกในการพัฒนาภาวะผู้นำครูนั้นจะวัดได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางบวกที่เลือกใช้กระบวนการ วิธีการที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานปกติ

1.1.9 ผลการสนทนากลุ่ม การสนทนากลุ่มในครั้งนี้ เพื่อที่จะได้แนวทางการจัดทำ โครงการ กิจกรรมที่จะเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำครู การนำทางเลือกที่ร่วมกันเลือกได้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครู นั้นได้เลือกใช้โครงการกิจกรรมเป็นกระบวนการวิธีการในการพัฒนาทั้งหมด 16 โครงการ ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อตัวครูเองในการปฏิบัติงานในหน้าที่และส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์สูงสุด โดยโรงเรียนจะได้รับผลกระทบในทางบวกอย่างมากเหมือนกัน อันเนื่องมาจากครูมีศักยภาพในด้านภาวะผู้นำสูงขึ้น จากการใช้การพัฒนาภาวะผู้นำครูจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และผลต่อระดับโรงเรียนโดยภาพรวมด้วย

1.1.10 ผลการเตรียมการด้านอาคารสถานที่ให้น้ำดู น้าอยู่ น้าเรียน จากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีมติร่วมกันพิจารณาความเห็นร่วมกันให้มีการปรับปรุง ต่อเติมอาคารสถานที่ เชื้อต่อระบบบริหารจัดการและการปฏิบัติงานของครูที่พร้อมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำครู พัฒนาและต่อเติมห้องเรียน ห้องพิเศษต่างๆ เพื่อให้เพียงพอและสะดวกในการปฏิบัติงานจึงเกิดความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ คือ 1) ห้องเรียนเพียงพอกับเกณฑ์การจัดห้องเรียนขนาดกลาง 2) ปรับปรุงห้องประชุมประชุมพรหมประเสริฐติดผ้าม่าน ติดเครื่องปรับอากาศ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการใช้ห้อง 3) มีห้องสืบค้นความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่สะดวกในการใช้งานและเพียงพอตามสัดส่วนนักเรียน 4) มีห้องน้ำนำใช้สำหรับบุคคลภายนอกและครูโดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องน้ำนักเรียน 5) มีห้องสำนักงานครูให้น้ำดู น้าอยู่ น้าดู น้าทำงาน 6) มีห้องกาแฟและอาหารว่างสำหรับเป็นจุดบริการครูและบุคคลภายนอกที่มาติดต่อโรงเรียน 7) ปูกระเบื้องอาคารเรียนหลังที่ 1 เพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 8) จัดทำห้องเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อประชาสัมพันธ์ 9) จัดทำห้องปฏิบัติงานโดยแยกเป็นขอบข่ายตามหลักการกระจายอำนาจ คือห้องบริหารวิชาการ ห้องบริหารงบประมาณ ห้องบริหารบุคคล และห้องบริหารทั่วไป 10) ปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 11) ปรับปรุงโรงอาหารให้ถูกหลักสุขาภิบาลอาหารที่ดี 12) จัดทำสนามเบตอง และ 13) จัดหา จัดซื้อครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน โดยผลความสำเร็จนั้นเกิดจากการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้วยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ของผู้ร่วมวิจัย

1.1.11 ผลการเตรียมการด้านข้อมูลสารสนเทศได้มีการประมวลข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากคณะผู้ร่วมวิจัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามขอบข่ายภารกิจงานในสถานศึกษา มีการเตรียมสารสนเทศที่จำเป็นไว้อย่างครบถ้วน ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ปัญหา และอุปสรรค การจัดการเรียนการสอน และภาวะผู้นำครูในภาพรวม ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียน (SAR: Self Assessment Report) ประจำปีการศึกษา 2555 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 และกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นเอกสารแจกผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษา รวมทั้งจากสำรวจเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำครู โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการที่ได้ร่วมกันสำรวจสังเกตและตรวจสอบเอกสาร และจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับ หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของสถานศึกษา เพิ่มเติม ทำให้ได้สารสนเทศที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันง่ายต่อการเรียกใช้ข้อมูล ที่จัดทำขึ้นนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจะได้นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีสาระสำคัญครอบคลุมกับการบริหารสถานศึกษา จัดเก็บไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2556- 2560 และแผนกลยุทธ์ ที่เป็นกรอบแนวทางการนำโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติ จึงเป็นกระบวนการ วิธีการที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้เป็นทางเลือกแบบผสมผสานที่จะทำให้ครูได้แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำครู โดยการสังเกตการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงานปกติ ตามหลักการสามเส้า ซึ่งจะเห็นได้ว่าการวางแผนนั้นจะเป็นการวางแผนที่เกี่ยวข้องโดยตรงจะมีลักษณะโดยใช้กระบวนการ วิธีการกับการปฏิบัติงานประจำ (Routine works) ในส่วนที่เกี่ยวข้องที่จะเกิดการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำครู โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกต สัมภาษณ์ พฤติกรรมภาวะผู้นำที่เกิดจากการวางแผน คือการดำเนินการตามที่กล่าวมาข้างต้น นั้น เพื่อเกิดความพร้อมรองรับการนำโครงการ เพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูในวงรอบการวิจัยที่ 1 ซึ่งจะเริ่มในเดือนพฤศจิกายน 2556 (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556) ดังนั้น ในขั้นตอนนี้จึงได้ทางเลือกร่วมกันว่าจะพัฒนา

ภาวะผู้นำครู โดยใช้กระบวนการ วิธีการ ที่เกิดจากการนำแผนงานโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ จากการสังเกต การนิเทศ ติดตาม การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน โดยแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ อาจมีกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อร่วมกันหาทางเลือกที่เหมาะสมขึ้นอีก มีการประชุม การอภิปราย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสำรวจความต้องการ การนำเทคนิคการถอดบทเรียนมาใช้ แต่อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยก็ยังเป็นในลักษณะสองบทบาทคือบทบาทผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยก็ต้องยึดหลักการความมีสถานะเท่าเทียมกันทางการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

2. ผลการวางแผน (Planning)

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลของการวางแผน โดยเป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันกำหนดไว้ในการวางแผน ตลอดจนรอบการวิจัย จึงขอนำเสนอผลของโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

2.1 ผลโครงการประชุมปฏิบัติการข้าราชการครูและบุคลากร

เรื่อง มอบหมายงานโครงการเพื่อนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยผู้ร่วมวิจัยได้มอบโครงการตามข้อตกลงร่วมกันและความถนัดของผู้รับผิดชอบโครงการ จึงเกิดความกระตือรือร้น ทำให้มีพลังในการนำแผนสู่ปฏิบัติ สามารถทำงานเป็นทีมและมีการประสานงานกันเพื่อเรียกใช้ข้อมูลซึ่งกันและกันได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ ถ้ามอบหมายกันชัดเจนและได้ทำงานร่วมกัน ก็จะทำให้ดีขึ้นครับ”

(ผู้วิจัยคนที่ 4 : บันทึกคำพูด)

“จากโครงการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของผู้เรียนนั้น การสมัครเข้าร่วมชุมนุม ชมรม มีการกำหนดใหม่ครบว่าไม่เกินชุมนุมละกี่คน”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 7: บันทึกการประชุม)

“ขอบคุณค่ะ เป็นคำถามที่ดีมากค่ะ รายละเอียดให้ทีมงานร่วมกันกำหนดค่ะ ควรจะเป็นกี่คนคะ “เด็กเรามีทั้งหมด 107 คน มี 4 ชมรม เสนอว่าชมรมไม่เกิน 30 ค่ะ”

(ผู้วิจัยคนที่ 4 : บันทึกคำพูด)

2.2 โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูได้นำโครงการไปปฏิบัติ ซึ่งพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอนเป็นเป้าหมายสูงสุด วัตถุประสงค์เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีโครงการย่อย ประกอบด้วย วันไหว้ครู วันสุนทรภู่ วันรำลึกวันก่อตั้งลูกเสือ วันแห่เทียนเข้าพรรษา วันภาษาไทยแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ และวันอาเซียน

2.3 ผลโครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้หน้าดู น่าอยู่ น่า

เรียน ทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำครูด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา จากการทำงานร่วมกันนำโครงการไปปฏิบัติตามภารกิจงาน ที่พร้อมส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำครู ส่งผลต่อระบบบริหารจัดการ มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ จากการพัฒนาและต่อเติมห้องเรียน ห้องประชุม ห้องสืบค้นและค้นคว้า ห้องพิเศษต่างๆ เพื่อให้เพียงพอและสะดวกในการปฏิบัติงานคือ 1) ปรับปรุงห้องน้ำมาใช้สำหรับบุคคลภายนอกและครูโดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องน้ำนักเรียน 2) ปรับปรุงห้องสำนักงานครูให้ น่าอยู่ น่าดู น่าทำงาน 3) ต่อเติมห้องกาแฟและอาหารว่างสำหรับเป็นจุดบริการครูและบุคคลภายนอกที่มาติดต่อโรงเรียน 4) ปรับปรุงห้องประชุมพร้อมประเสริญติดผ้า幔ติดเครื่องปรับอากาศ 6) ต่อเติมห้องเรียน ป.6 ให้มาตรฐานพร้อมใช้งาน 7) ปูกระเบื้องอาคารเรียนหลังที่ 1 จากงบประมาณ 8) จัดทำห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) จัดทำห้องปฏิบัติงานโดยแยกเป็นขอบข่ายตามหลักการกระจายอำนาจ คือห้องบริหารวิชาการ ห้องบริหารงบประมาณ ห้องบริหารบุคคล และห้องบริหารทั่วไป 10) โครงการปรับปรุงโรงอาหาร 11) ปรับปรุงห้องเกียรติยศ 12) ปรับปรุงห้องพัสดุ 13) จัดทำห้องธนาคารโรงเรียน 14) ปรับปรุงลานอเนกประสงค์ 15) ปรับปรุงห้องสำนักงานครูให้ น่าอยู่ น่าดู น่าทำงาน และ 16) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ แหล่งเรียนรู้ และห้องพิเศษ ต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาภาวะผู้นำครู รวมการทั้งจัดหาครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน

2.4 ผลโครงการประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

จากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 วัน (วันที่ 26 – 27 กันยายน 2556) ทำให้ได้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2557 และได้มีกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการสอดแทรกหลักการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน คือผู้ร่วมวิจัย ทำให้รู้บริบทของสถานศึกษาสู่แนวทางการพัฒนาจึงได้ร่วมกันปรับวิสัยทัศน์ และนำขอความคิดเห็นร่วมคณะกรรมการสถานศึกษา (บันทึกการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ครั้งที่ 2/ 2557 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2556) และการเสริมพลังการทำงาน คือให้ผู้ร่วมวิจัย มีโอกาสตัดสินใจด้วยตัวเอง เกิดความกระตือรือร้น มีพลัง (Power) ที่จะร่วมกันพัฒนาสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยวิสัยทัศน์ที่ปรับแล้วมีข้อความ

ดังต่อไปนี้

“ภายในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพลูจะจัดการศึกษาให้เป็นโรงเรียนคุณภาพชนบทชายแดนเชิงเขาตะนาวศรี ครูมีภาวะผู้นำ ทำงานเป็นทีม ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการศึกษาค้นคว้า มีสุนทรียภาพทางดนตรี กีฬาและนาฏศิลป์ สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียน มีวิถีชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ชุมชนมีส่วนร่วมและพึงพอใจในการจัดการศึกษา (ที่มา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2556 -2560)

“ ถ้ามีการร่วมกันทำแผนปฏิบัติการแบบนี้ ดีครับ จะเป็นขวัญกำลังใจที่ดีต่อกัน”

(ผู้วิจัยคนที่ 3: บันทึกการสนทนา 27 กันยายน 2557)

“...การที่ ผ.อ. ให้อำนาจในการตัดสินใจในการทำงานทำให้พวกเราที่กำลังใจในการทำงานมากขึ้นค่ะ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 บันทึกการสนทนา 27 กันยายน 2557)

“แต่ก่อนหนูไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอะไรเพราะคิดว่าตัวเองเป็นครูใหม่ ต่อไปถ้าหนูอยากเสนอโครงการที่อยากทำหนูจะได้กล้าเสนอทำค่ะ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 6 บันทึกการสนทนา 27 กันยายน 2557)

2.5 ผลการสนทนากลุ่มเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ ในวันที่ 1

พฤศจิกายน 2556 เวลา 16.00 น. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันพิจารณานำโครงการทั้งหมดที่นำเสนอ เห็นว่าเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์และมีรายละเอียดครบถ้วน ดำเนินงาน จึงอนุมัติงบประมาณตามที่เสนอขอและสามารถดำเนินการได้เลยโดยไม่ต้องรอเงินจัดสรรปี 2557 เพราะมีเงินที่สามารถดำเนินการได้ทันที และหากโครงการใดก่อนหน้านี้ที่จัดทำในช่วงการเตรียมการนั้นยังไม่แล้วเสร็จก็ให้ดำเนินการในห้วงระยะเวลาต่อเนื่องกันไป ผู้ร่วมวิจัยร่วมกันเลือกทั้งหมด 16 โครงการ คือ 1)โครงการนิเทศด้วยหลักกัลยาณมิตรนิเทศ 2) โครงการสังสรรค์วันปิดภาคเรียน (ปิดกล่องซอส์) 3) โครงการศึกษาดูงานเมืองโบราณสมุทรปราการ 4) โครงการพัฒนาระบบบริหารงานตามภารกิจ 5) กิจกรรมวันเกิด 6) กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ 7) โครงการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของผู้เรียน 8) โครงการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน 9) โครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน 10)โครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน 11) โครงการพัฒนาระบบสุขภาพอาหารที่ดีในโรงเรียน 12)โครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษา 13)โครงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 14) โครงการก่อสร้าง ต่อเติมอาคาร

สถานที่. 15) โครงการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านค่ายภาษาอังกฤษ 16) โครงการจัดนิทรรศการแสดงผลงานครูนักเรียนกลุ่มเครือข่าย และ 17) กิจกรรมอื่นๆ ที่มีได้ ระบุไว้ในโครงการ

3. ผลการปฏิบัติ (Acting)

จากการที่ผู้ร่วมวิจัยได้นำโครงการสู่การปฏิบัติ ในลักษณะการ ปฏิบัติงานประจำของผู้ร่วมวิจัยตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน ตลอดสองวาระของการ วิจัย โดยทุกขั้นตอนปฏิบัติร่วมกันมาตั้งแต่ขั้นการเตรียมการ การวางแผน ตามแผนปฏิบัติ การประจำปีที่น่าโครงการไปปฏิบัติ มีผลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงดังขอเสนอเป็นราย โครงการดังนี้

3.1 ผลโครงการนิเทศด้วยหลักการกัลยาณมิตรนิเทศ

ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พร้อมด้วยศึกษานิเทศก์ ได้เดินทางตรวจเยี่ยม ติดตาม นิเทศ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาและรวมทั้งได้สอบถามถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงจากผล การพัฒนาภาวะผู้นำครูในครั้งนี้ อีกประการหนึ่งการได้รับการนิเทศจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็น รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งของการได้รับขวัญ กำลังใจจากผู้บริหารการศึกษาในระดับพื้นที่การศึกษามาตรวจเยี่ยมโรงเรียนด้วย ในส่วน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยซึ่งเป็นผู้นิเทศได้ให้ข้อเสนอแนะกับประเด็นปัญหาที่ผู้ร่วมวิจัยต้องการ คำแนะนำ ส่วนการนิเทศของผู้วิจัยนั้นมีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ระหว่างผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัยในการปฏิบัติงาน เพื่อการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน

3.2 ผลโครงการพัฒนาระบบการบริหารงานตามภารกิจ

สถานศึกษา ผลจากการจัดทีมงานใหม่ มีคู่งานทำงานร่วมกันและทำแทนกันได้ ทำให้การ ปฏิบัติงานทั้ง 4 กลุ่มงาน เพื่อใช้คนให้เหมาะกับงานและความสามารถ จึงได้จัดคู่งานไว้ ทำแทนกันในกรณีคนใดคนหนึ่งไม่อยู่ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานแทนกันได้ เลยโดยไม่ต้องรอคำสั่งแต่งตั้ง ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 11 แสดงรายการคู่งานที่สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้

ผู้ปฏิบัติงาน	คู่งานที่ปฏิบัติแทนกันได้	งานที่ปฏิบัติ
นางพวงรัตน์ วัระนะ	นางวีณาร์ตน์ เกิดเสมอ	งานทะเบียน งานติดต่อ ประสานงานกับผู้ปกครอง งานการบันทึกการประชุมต่างๆ งานกิจการนักเรียน (กิจกรรม ออมทรัพย์)
ว่าที่ร้อยตรี อนันท์ เกิดเสมอ	นางสาวนุชจारी ชูผา	งานจัดซื้อ จัดจ้าง งานทะเบียน บริหารสินทรัพย์
นางสาวลลย์ เปี่ยมพร้อม	นางสาวนุชจारी ชูผา นางสาวเปรมปรีดิ์ แสงทวีป	งานกิจการสหกรณ์ร้านค้า งาน โครงการอาหารกลางวัน
นางวีณาร์ตน์ เกิดเสมอ นางพวงรัตน์ วัระนะ	ว่าที่ร้อยตรี อนันท์ เกิดเสมอ นายธนสมบัติ ชูเนียม นางวีณาร์ตน์ เกิดเสมอ	งานชมรมต่างๆ งานกิจการนักเรียน

3.3 ผลโครงการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้เมืองโบราณ

สมุทรปราการ ผลของโครงการคือ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำตามตัวชี้วัดทั้ง 4 ด้าน เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอน และด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เห็นได้จากการพัฒนาทั้งในด้านความรู้และทักษะจากแบบรายงานโครงการ ส่วนการใช้ตัวสอดแทรกเสริมนั้น เป็นการเลือกใช้หลักการเสริมพลังการทำงานที่ผู้วิจัยได้ให้โอกาสผู้ร่วมวิจัยเลือกสถานที่ในการศึกษาดูงาน มีการร่วมแลกเปลี่ยนระดมสมองเพื่อขอมติซึ่งบรรยากาศเป็นไปด้วยความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการหนึ่งของการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ว่า เคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ความร่วมมือกันอย่างแข็งขัน มุ่งสู่โรงเรียนคุณภาพชายแดน ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

3.4 ผลกิจกรรมวันเกิด ตลอดวงรอบของการวิจัย ได้มีการจัด

กิจกรรมวันเกิดของผู้ร่วมวิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ผลของกิจกรรมนี้คือเกิดการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เห็นได้จาก ผู้ร่วมวิจัยได้แสดงออกถึงวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้อเพื่อเสียสละซึ่งกันและกัน เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ใช้จ่ายเงินส่วนตัวที่จัดให้เพื่อนซึ่งมีวันคล้ายวันเกิดทุกคน ได้มีกิจกรรม

ร่วมกันอย่างหลากหลาย มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมีความสุข

3.5 ผลกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ภาวะผู้นำครูด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุด โดยการสวมใส่ครั้งแรกไปร่วมงานพิธีวันครู ปี 2557 ที่ว่าการอำเภอบ้านคา ทำให้โรงเรียนมีความโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน ครูมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้นและมีความพึงพอใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ไม่เคยใส่สูทเลยคะพอ.แต่เมื่อใส่แล้วรู้สึกว่าคุณดีมาก ชอบคะ

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2: บันทึกการสนทนา)

“บริหารจัดการได้ดีมาก มีความพร้อมเพียงเป็นเอกลักษณ์ของ ทางโรงเรียนเลยนะ ถือเป็นโรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพลูยุคใหม่เลยหละ ขอชมเชย

(ว่าที่ร้อยตรีสมชาย งามสุขสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1: บันทึกการสนทนา)

“การใส่สูทสัญลักษณ์ของโรงเรียน ทุกคนมีบุคลิกที่ดีมากเราได้ รับคำชมจากหัวหน้าส่วนราชการ จากท่านรองผอ.เขต ขอขอบคุณทุกคนในการให้ความ ร่วมมือ และมีความสุขทุกคนในการร่วมกันปฏิบัติคะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

3.6 ผลกิจกรรมสังสรรค์วันปิดภาคเรียนประจำปี (ปิดกล่อง ซอส์ก) วันที่ 30 มีนาคม 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมกำลังใจแก่คณะครูและ บุคลากรในการปฏิบัติงานมาตลอดปีให้มีโอกาสพักผ่อนในวันสุดท้ายของการปิดภาคเรียน ที่ด่านสิงขร ชายแดนไทยพม่า และอ่าวมะนาว จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยและ ผู้ช่วยวิจัยเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำครูด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือมี บุคลิกภาพและการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ วุฒิภาวะทางอารมณ์อย่างเหมาะสมในการ เป็นครู

3.7 ผลโครงการจัดนิทรรศการศิลปหัตถกรรมนักเรียนกลุ่ม เครือข่าย ผลการปฏิบัติ ในการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนนั้น พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ได้มีการพัฒนาภาวะผู้นำครูจากกิจกรรมนี้ เพื่อให้แสดงให้เห็นว่าในโครงการที่ผู้ร่วมวิจัย นำไปปฏิบัตินั้นเกิดพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีการใช้กระบวนการ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน มี การวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุง จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพมากขึ้น

โดยในการจัดร้านนิทรรศการในครั้งนี้ ทางโรงเรียนได้จัดพื้นที่เป็นโซน คือ นิทรรศการค่ายภาษาอังกฤษ นิทรรศการฝีมือการจักสานของนักเรียน นิทรรศการการแสดงดนตรีผสมผสาน (Mixed melody) การจำหน่ายสินค้า ร้านส้มตำ ร้านยำ และร้าน Ice cream สมนุไพร ซึ่งเป็นงานและความสามารถของนักเรียน มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันจัดนิทรรศการนั้น นางสาวชุตี อุดมกุศลศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้เยี่ยมชมนิทรรศการ และได้กล่าวว่า

“ครูมีความพร้อมเพียงกันดีนะ ผ.อ. มีผลงานหลากหลายมาจัดแสดง มุมภาษาไทยขอให้จัดอย่างต่อเนื่องนะ ให้เด็กอ่านคล่องเขียนคล่อง ขอขอบคุณทุกคนที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันให้เกิดการพัฒนาในโรงเรียน”

นอกจากนั้นผู้ร่วมวิจัยได้กล่าวว่า

“ปีนี้เราจัดเสร็จเร็วกว่าปีกลาย และสวยงามกว่ามีนิทรรศการที่นำมาโชว์ได้มากกว่า”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4: บันทึกการสนทนา)

“ผอ.คะเมื่อจัดผลงานลงทุกจุดแล้วดูสวยงามมากนะคะ มีความหลากหลายค่ะ”

(ผู้วิจัยคนที่ 1 : บันทึกการสนทนา)

“ทุกอย่างเพราะเราทำงานมีขั้นตอนและคณะเราปรึกษากันร่วมตัดสินใจเองคะ งบประมาณเรามี เมื่อมีการวางแผนดี การปฏิบัติก็มีความคล่องตัวคะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

จากกิจกรรมนี้ เพื่อให้แสดงให้เห็นว่าในโครงการที่ผู้ร่วมวิจัยนำไปปฏิบัติ นั้นเกิดพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครู การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอน ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3.8 ผลโครงการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อเทคโนโลยี

ทางการศึกษา ผลจากการปฏิบัติผู้ร่วมวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำคือ มีความสามารถในการระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรค มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีทักษะและรอบรู้ในงานที่ปฏิบัติสามารถ มีความสามารถสร้างเครือข่าย ปฏิบัติงานเป็นทีมได้แนะนำและขยายผลให้เพื่อนร่วมงานเกิดการพัฒนาในงาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ร่วมมือกันแก้ปัญหาและอุปสรรคในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ร่วมกันนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติที่ทำได้จริง สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดน มีบทบาทในการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการคิดด้วยเหตุผลและคิดแบบไตร่ตรอง ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของสถานศึกษา มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน มีทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรองเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับโรงเรียน

(หมายเหตุ ความสำเร็จของโครงการนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ นายภาณุวัฒน์ ทองเพิ่ม ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5 ที่ถึงแก่กรรมด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์)

ทำให้โรงเรียนมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียนสะดวกในการใช้งาน ซึ่งมาจากการที่ครูใช้ภาวะผู้นำปฏิบัติงาน มีการเสริมอำนาจในการปฏิบัติงานและผู้ร่วมวิจัยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับการใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ผอ.ครับเราเลือกได้สองประเด็น ประเด็นแรก เดินสายแลนตามอาคารสถานที่ไปทุกตัวอาคารครับซึ่งตรงนี้เราจะต้องซื้อสายและจ้างช่างมาเดิน ประเด็นที่ 2 ติดสัญญาณ WI-FI เป็นค่าติดตั้งพร้อมอุปกรณ์ 5,500 บาท และเสียค่าบริการรายเดือนๆ ละ 1,680 ครับ ผอ.เห็นว่าควรเลือก ประเด็นใดครับ ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5 : บันทึกภาคสนาม)

“ผู้รับผิดชอบโครงการเห็นว่าประเด็นใดเหมาะสมกับพื้นที่โรงเรียนของเราคะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกภาคสนาม)

“ผมว่าควรเป็นประเด็นที่ 2 ครับ เนื่องจากโรงเรียนเราตั้งอยู่สองฝั่งถนนการเดินสายแลนข้ามถนนจะทำให้ใช้อุปกรณ์มากมายและเกิดความยุ่งยากในการเดินสายพาดผ่านถนนครับ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5: บันทึกภาคสนาม)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยทั้งหมดร่วมแสดงความคิดเห็น เห็นด้วยใน ประเด็นที่สองและมอบหมายให้ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5 เดินทางทำสัญญากับบริษัท

“เรื่องปรับปรุงสัญญาอินเทอร์เน็ตของเราเป็นไงบ้างคะ”

(14 กุมภาพันธ์ 2557)

(ผู้วิจัย : บันทึกภาคสนาม)

“รอคิวอยู่ครับ ผอ.เขาบอกว่าประมาณต้นเดือนมีนาคมครับ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5: บันทึกภาคสนาม)

3.9 ผลโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน ผลของโครงการนี้คือ

ผู้ร่วมวิจัย เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และบุคลากรทุกคนเกิดการพัฒนาภาวะผู้นำครู จากการได้เยี่ยมบ้านนักเรียนทุกครัวเรือน สัมภาษณ์ บันทึก ภาพถ่าย ทราบสภาพความเป็นอยู่ของผู้เรียน เพื่อได้ข้อมูลจากสภาพจริงในการหาทาง ส่งเสริมในจุดเด่นและพัฒนาในจุดที่เป็นปัญหามาจัดระบบดูแลช่วยเหลือของผู้เรียน

3.10 ผลโครงการปรับปรุงต่อเติมอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม

ในสถานศึกษาให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน ผลของโครงการเกิดจากครูใช้ภาวะผู้นำด้านการ พัฒนาตนเอง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง จากการนำ โครงการไปปฏิบัติตามขอข่วยภารกิจสถานศึกษา ที่ได้จากการพัฒนาร่วมกันปรับปรุงต่อ เติมได้ดำเนินการและประสบความสำเร็จในด้านอาคารสถานที่ทำให้โรงเรียนเกิดความ สดวกงามมาก เป็นระเบียบมีสีสันสวยงาม มีผู้มาเยี่ยมโรงเรียนมากมาย จากองค์กรอื่น พบเห็นเกิดความพึงพอใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“มาครั้งนี้โรงเรียนเปลี่ยนแปลงเยอะเลยครับ สีสันสวยงามมาก มีห้องเล็กๆ ประกอบขึ้นมาใหม่ ผมว่าน่ารักแบบรีสอร์ทครับ”

(บันทึกคำพูดของ นายพินิจ ร่มโพธิ์ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง)

“ขอบคุณท่านนายกคะ ความสำเร็จเพราะครูร่วมมือกัน เป็น อันหนึ่งอันเดียวกันจะงานทุกอย่างจึงพัฒนาได้เร็ว”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

“โรงเรียนสวยงามมากครับ เกิดการเปลี่ยนแปลงเยอะมาก ทำโรงเรียนเป็นแบบโฮมสเตย์ ให้มีรายได้เข้าโรงเรียนก็ได้ครับ”

(บันทึกคำพูดของ นายพงศกร ต้นภูบาล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพูนอนบน)

“ผอ.ครับ ผมผ่านไปมาประจำ เห็นโรงเรียนสวยงามก็ดีใจแทน
เด็ก ๆ นะครับ มีโรงเรียนสวยงามดูแล้วสดชื่นครับ”

(บันทึกคำพูดของนายกิติญา นุ่นลอย นักบริหารทั่วไปสำนักนันทนาการเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
ลำน้ำภาชี)

3.11 ผลโครงการปรับปรุงโรงอาหารเพื่อพัฒนาระบบสุขาภิบาล

อาหารที่ดี ผลของโครงการนี้ ทำให้ครูเกิดพฤติกรรมการภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคือการทำงานร่วมกันนำโครงการไปปฏิบัติ การเป็นแบบอย่างทางการสอนคือจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในการปฏิบัติในการใช้โรงอาหารมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนร่วมกับการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือ มีเจตคติที่ดีร่วมกันในการมุ่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ จากผู้ร่วมวิจัยนำโครงการไปปฏิบัติจนสำเร็จตามวัตถุประสงค์คือมีโรงอาหารที่ได้มาตรฐาน ภาชนะและอุปกรณ์ประกอบอาหารถูกสุขลักษณะถูกอนามัย มีจุดบริการอาหารนักเรียน มีโต๊ะรับประทานอาหารให้เหมาะกับวัย มีความสะอาด และปลอดภัยในการใช้ ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย

3.12 ผลโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

ผลของโครงการนี้ทำให้ครูเกิดการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้ได้ทุนทรัพย์เพื่อก่อสร้างห้องเรียนที่ขาดแคลนอยู่ 3 ห้องเรียน การปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยในการจัดการเชิงระบบ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในระดับมากที่สุด มีองค์การการกุศล คือ สโมสรไลออนส์ช่องนนทรี บุคคลกลุ่มต่างๆ ผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมบริจาค ทำให้ได้รับวัสดุอุปกรณ์เพื่อการก่อสร้างห้องเรียน ทำให้โรงเรียนได้ห้องเรียนเพิ่มขึ้น 3 ห้องคือห้องเรียน ป.6 ห้องเรียนอนุบาล 3 ขวบ ห้องเรียนอนุบาลปีที่ 1 โดยมีชุมชนมาร่วมก่อสร้างโดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

3.13 ผลโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีโครงการย่อยดังต่อไปนี้

3.13.1 กิจกรรมวันไหว้ครู ผู้ร่วมวิจัยมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างชัดเจน เช่น ฝ่ายสถานที่ ฝ่ายพิธีกร พิธีการ ฝ่ายติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม มีความพร้อมเพรียงและมีความเป็นเอกลักษณ์ในการแต่งกายของครู ในตอนหนึ่งหลังจากกล่าวให้โอวาทนักเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณผู้ร่วมวิจัยที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันทำงานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและได้แสดงความเคารพต่อคุณครู แต่ก่อนถึงวันไหว้ครูในระหว่างรับประทานอาหารเที่ยง ผู้ร่วมวิจัยคนที่หนึ่งได้ถามว่า

“ วันไหว้ครู จะแต่งกายชุดอะไรคะ ผ.อ.”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1: บันทึกการสนทนา)

“ถ้าถาม ผ.อ.ก็จะตอบว่า ถ้าเราใส่ชุดสีก็จะมีคนใส่ 8 คน เฉพาะคนที่เข้าราชการครูเท่านั้น แต่ถ้าเปลี่ยนเป็นชุดสุทตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนที่เรามีกันทุกคน คือ 12 คน ก็จะทำให้ทุกคนมีความทัดเทียมในเรื่องการแต่งกาย และเกิดความภูมิใจในตัวเองในองค์กร เพราะคำว่าครูนั้นไม่ได้หมายถึงเฉพาะผู้สอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ทุกคนที่ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาของเรา รวมไปถึงกลุ่มลูกจ้างประจำ และพนักงานบริการก็คือครูทุกคน”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

ผลการสังเกต พบว่า จากการจัดกิจกรรมวันไหว้ครู

“ขอขอบคุณคณะครูและบุคลากรทุกท่านที่ได้ร่วมแรงร่วมใจจนทำให้งานสำเร็จได้ในระดับดีเยี่ยม ขอขอบคุณทุกคน”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

3.13.2 วันสุนทรภู่ ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรม นิทรรศการห้องเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้เยี่ยมชมนิทรรศการห้องเรียนโดยใช้เป็นเทคนิคการนิเทศภายในไปพร้อมในคราวเดียวกันตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งในกิจกรรมนี้พบว่า มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 ได้จัดนิทรรศการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ที่ได้ร่วมปรึกษาหารือกัน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 ไม่มีการจัดนิทรรศการยังคงเป็นการสอนปกติในชั้นเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นรายชั้นเรียน โดยได้บันทึกไว้ในสมุดบันทึกการนิเทศชั้นเรียน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5, 6 ที่จัดนิทรรศการเมื่อสังเกตแล้วทำให้ชั้นเรียน ป.5 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม ประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับ ดีเด่น ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับ ดี ซึ่งในภาคบ่ายวันเดียวกัน ผู้วิจัยได้เชิญผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มที่ 3 นั้น มาวิเคราะห์ร่วมกันจากผลการสังเกต

“จากการที่ได้สังเกต พบว่าชั้นที่จัดนิทรรศการนั้นจะเป็นครูที่สอนมาเป็นเวลานานมีประสบการณ์มาก ส่วนที่ไม่ได้จัดนิทรรศการนั้นเป็นครูที่มีประสบการณ์น้อยและเป็นครูใหม่ หากเราจะคิดถึงเหตุแห่งการกระทำนั้น สามารถคิดได้ทั้งเชิงลบและเชิงบวก เชิงลบคือไม่ทำเพราะไม่อยากทำ เชิงบวกคือที่ไม่ทำเพราะไม่รู้แต่ไม่ปรึกษาใคร คุณเห็นเป็นอย่างไรคะ “

(ผู้วิจัย : บันทึกการสนทนา 26 มิ ย .57)

“คงเป็นประเด็นหลังมากกว่าค่ะ คือไม่ทำเพราะไม่รู้แต่ไม่ปรึกษาใครค่ะ

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 บันทึกการสนทนา 26 มิ ย .57)

“ถ้าอย่างนั้นในภาคบ่ายดิฉันขอมอบหมายให้คุณเป็นผู้ประสานงานให้ทุกชั้นเรียนนำนักเรียนมาชมนิทรรศการห้องเรียนในชั้นที่มีการจัดนิทรรศการเพื่อที่จะได้นำจุดเด่นของแต่ละชั้นเรียนไปพัฒนางานของตัวเองและสิ่งที่เป็นจุดด้อยจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อร่วมกันแก้ไขและปรับปรุงต่อไป ”

(ผู้วิจัย : บันทึกการสนทนา 26 มิ.ย.57)

พบว่า ในกิจกรรมนี้ ทำให้ครูเกิดพฤติกรรมในการนำว่า ครูที่มีประสบการณ์ที่สอนมานานสามารถเป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษากับครูที่มีประสบการณ์น้อยหรือครูใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ (1.3) มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตน ให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษากับเพื่อนครู

3.13.3 ผลการจัดวันรำลึกก่อตั้งลูกเสือ (1 กรกฎาคม 2557) เป็นนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาให้โรงเรียนจัดกิจกรรมสวนสนาม ในกิจกรรมนี้ผู้วิจัยได้มอบหมายให้ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนแทนผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า จากการสังเกตผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4 สามารถร่วมปฏิบัติในกิจกรรมกับผู้ร่วมวิจัยทั้ง 6 คน ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัด ที่ (3.1) มีความสามารถในการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานเป็นทีม (3.4) เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน (3.6) มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3.15) มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความร่วมมือในโรงเรียนและ (4.7) มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ

3.13.4 ผลกิจกรรมแห่เทียนเข้าพรรษา (10 กรกฎาคม 2557)

ในกิจกรรมนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตว่า มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการเชิงระบบมากน้อยเพียงใด ซึ่งสังเกตได้ดังนี้ คือ (Plan) การวางแผน ผู้ร่วมวิจัยได้แบ่งหน้าที่กันตามความถนัด คือ ติดต่อนัดหมายกับทางวัด ชมรมดนตรี สุนทรียภาพ เตรียมชบวนแห่ ชมรมเด็กเสิร์ฟ ซึ่งเป็นชมรมจิตอาสา เตรียมประดับต้นเทียนและพุ่มผ้าป่า งานบริหารทั่วไปออกหนังสือเชิญผู้ปกครองและขอความอนุเคราะห์รถยนต์เป็นพาหนะให้กับเด็ก หัวหน้าโครงการสรุปการวางแผน เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2557 รายงานผู้วิจัยว่ามีความพร้อม (Do) ปฏิบัติผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเตรียมความพร้อมก่อนออกเดินทางที่ถนนบริเวณหน้าโรงเรียน พาหนะจากผู้ปกครองพร้อม ชบวนกลองยาว ชบวนรำพร้อม ผู้ช่วยผู้วิจัยทำหน้าที่ จัดต้นเทียน เครื่องเสียงสนาม เดินทางถึงจุดเป้าหมายวัดที่ 1 วัดห้วยสวนพลู ประกอบพิธีตามขั้นตอนแห่เทียนพรรษาและถวายพุ่มผ้าป่า เสร็จพิธีเดินทางต่อไปที่วัดพุทธนิมิตตามขั้นตอน เดินทางกลับถึงโรงเรียนโดยสวัสดิภาพในเวลา 12.00 น. (Check) ผู้วิจัยและ

ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติ มาจนแล้วเสร็จ ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี พร้อมรายงานผลเป็นเอกสารจัดเก็บเป็นร่องรอยหลักฐานต่อไป (Act) จุดที่ควรพัฒนา ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะในครั้งต่อไปคือ ความพร้อมเพียง การตรวจสอบจำนวนเด็กในการรับส่ง และวางแผนการเตรียมการปรับแผนหากมีสถานการณ์ทางธรรมชาติคือฝนตกและลมแรงจะแก้ปัญหาอย่างไร หรือหากไม่มีรถยนต์ของผู้ปกครองอนุเคราะห์จะทำอย่างไร และสรุปรายงานโครงการ

3.13.5 ผลวันภาษาไทยแห่งชาติ (29 กรกฎาคม 2557) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูและเด็กได้จัดกิจกรรมในวันนี้ โดยการใช้หลักการเสริมพลังการทำงาน ในการตัดสินใจจัดกิจกรรมร่วมกันซึ่งผู้วิจัยจะคอยเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ และนิเทศเพื่อให้ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้ร่วมวิจัยได้จัดนิทรรศการห้องเรียนเพื่อนำเสนอผลงาน จากแฟ้มพัฒนางานของครูและของเด็ก มีการเยี่ยมชมห้องเรียนห้องที่ผู้ร่วมวิจัย เห็นว่ามีผลงานโดดเด่นที่สุดและเป็นแบบอย่างได้ คือ ห้องเรียนประถมปีที่ 5 ซึ่งผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 เป็นผู้สอน

3.13.6 ผลโครงการสายรักสายสัมพันธ์วันแม่แห่งชาติ ผลโครงการนี้พบว่า ผู้ร่วมวิจัยเกิดการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาดังเห็นได้จากความสอดคล้องกับตัวชี้วัดคือ (3.1) เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นทีมได้ (3.2) ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้ (3.3) มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน (3.5) ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ (3.6) มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3.7) สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทีมงานสร้างแนวคิดวิธีการใหม่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานเห็นผลเชิงประจักษ์ได้ (3.8) ร่วมมือกันกับครูในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน(3.9) ร่วมมือกันปฏิบัติงานเชิงระบบของโรงเรียนให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ (3.11) ร่วมกันนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติที่ทำได้จริง (3.12) สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดน (3.15) มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนต่อการพัฒนาสถานศึกษา (3.15) มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความร่วมมือในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าในโครงการนี้ผู้ร่วมวิจัยสามารถแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนามากถึง 12 ตัวชี้วัด ประสบความสำเร็จในระดับมากที่สุด

3.14.7 ผลการจัดกิจกรรมวันอาเซียน (8 สิงหาคม 2557) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูเกิดพฤติกรรมก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยส่งผลต่อเด็กโดยตรง กิจกรรมคือมีการแต่งกายด้วยชุดประจำชาติอาเซียนของครูและเด็กจัดขบวนพาเหรดหน้าโรงเรียนโดยใช้วงดนตรีของโรงเรียนมีชมรมผู้ปกครองร่วมกิจกรรมนี้ด้วยจำนวน 30 คน

พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 7 คนสามารถแสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามองค์ประกอบ ที่ (1.1) มีพฤติกรรมแสดงความสามารถนำเพื่อนครูในสถานการณ์ต่างๆได้ (1.2)มีความสามารถในการระบุลักษณะของ ปัญหาและอุปสรรค(1.5) ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ในการปฏิบัติงาน(1.6) มีจิตวิญญาณและการแสดงออกเหมาะสมกับการเป็นครู (1.7) มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 3.2 ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้ (3.3) มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน (3.4) เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน(3.5) ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ(3.6) มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3.9) ร่วมมือกันปฏิบัติงานเชิงระบบของโรงเรียนให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ (3.13) มีบทบาทในการประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา(3.15) มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนต่อการพัฒนาสถานศึกษา (3.15) มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความร่วมมือในโรงเรียน(4.4) เป็นผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การปรับตัวการร่วมงานในกิจกรรมต่างๆทางสังคม วุฒิภาวะทางอารมณ์ พร้อมก้าวทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (4.5) เป็นตัวแบบด้านคุณธรรม(4.6) ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของสถานศึกษา(4.7) มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ(4.8) มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มประสิทธิภาพ (4.11) เป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวตามวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดมั่นในปรัชญาของโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา(4.12) มีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน (4.13) มีการปฏิบัติงานอย่างไต่รตรงเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับโรงเรียน

3.15 ผลโครงการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของ

ผู้เรียน ผู้วิจัยขอเสนอสามโครงการย่อยคือ

3.15.1 โครงการส่งเสริมความสามารถด้าน ดนตรี นาฏศิลป์ และสุนทรียภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูได้จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เด็กได้แสดงความสามารถตามความถนัดของตนเอง โดยครูเป็นผู้ส่งเสริมและคอยกำกับชี้แนะเป็นที่ปรึกษา ในโครงการนี้ พบว่า ครูสามารถนำเทคนิคการสอนที่เกิดจากความสนใจของผู้เรียนคือด้านดนตรี โดยนำเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในโรงเรียนมาผสมผสานกันและใช้ชื่อว่า “MIXOLYDIAN” หมายถึงการนำเครื่องดนตรีตั้งแต่ 4 ชนิดขึ้นไปมาประสานเสียงกันเกิดเป็นเสียงดนตรีชนิดใหม่ขึ้นที่มีความไพเราะ และมีความสอดคล้องกับการใช้สิ่งสอดแทรกเสริม คือ การพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ว่า เข้าใจสภาพปัญหาของทางโรงเรียน และร่วมกันแก้ปัญหาในที่นี้เห็นได้จาก ทางโรงเรียนยังไม่สามารถจัดซื้อเครื่องดนตรีใหม่

เพราะมีงบประมาณไม่เพียงพอ เมื่อครูผู้สอนที่รับผิดชอบโครงการได้เข้าใจบริบท ทำให้เป็นการแก้ปัญหาาร่วมกัน และส่งผลต่อผู้เรียน คือสามารถเลือกเล่นดนตรีตามความสนใจของตัวเองได้ ส่วนกิจกรรมที่ 2 นี้ คือนาฏศิลป์และสุนทรียภาพ ในกิจกรรมนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถในการกล้าแสดงออกต่อสาธารณชน ดังนั้นจึงส่งเสริมให้เด็กได้เข้าประกวด “โครงการเสริมสร้างทักษะทางนาฏศิลป์และสุนทรียภาพ” จัดโดยท้องถิ่น อำเภอบ้านคา ซึ่งในกิจกรรมมีเพียงการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดหาเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสำหรับเด็กจึงสามารถดำเนินการได้ และครูสามารถจัดกิจกรรมตามขั้นตอน PDCA จึงทำให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติกิจกรรมและเด็กได้ร่วมแสดงความสามารถเฉพาะด้านที่สนใจ ส่วนผลที่ไม่ได้คาดหวังคือ โรงเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศจากการประกวด แดนเซอร์ เป็นจำนวนเงิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสุดท้ายของความสำเร็จคือผู้เรียน

3.15.2 โครงการส่งเสริมการเล่นกีฬา วัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬาได้เล่นกีฬาอย่างหลากหลาย และเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาระดับตำบลและระดับอำเภอ จากผลของโครงการนี้ พบว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการได้แบ่งหน้าที่กันตามประเภทกีฬาที่ตนเองถนัดโดยใช้ชั่วโมงสุดท้ายของแต่ละวัน ซึ่งโครงการส่งเสริมการเล่นกีฬาเป็นโครงการที่ผู้เรียนสนใจเป็นอันดับหนึ่ง และสามารถนำเด็กเข้าแข่งขันและเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาระดับตำบลและระดับอำเภอ ส่วนผลที่ไม่ได้คาดหวังคือโรงเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นอันดับหนึ่งของการแข่งขัน

3.15.3 ผลโครงการร้านค้าส่งเสริมรายได้ระหว่างเรียน วัตถุประสงค์ของโครงการนี้เพื่อให้ครูได้จัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในการเป็นผู้บริการที่ดีในการจำหน่ายอาหาร ซึ่งในวงรอบการวิจัยนี้ได้มีการจัดจำหน่ายสินค้าสองครั้งคือ 1) งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียนระดับเครือข่ายที่โรงเรียนวัดหนองพันจันทร์ 2) งานสัปดาห์วันวิทยาศาสตร์ ที่โรงเรียนบ้านคาวิทยา พบว่า เกิดผลที่คาดหวังจากการดำเนินโครงการ คือ มีผลกำไรจากการจำหน่ายสินค้าอาหารทั้งสองครั้ง ดังนั้นโรงเรียนจึงได้ทำพิธีมอบเงินกำไรให้กับเด็กต่อไป ผลที่คาดหวังจากโครงการนี้คือ เนื่องจากครูต้องใช้ทักษะการเป็นผู้สอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ครูได้แสดงพฤติกรรมในการนำ การเป็นแบบอย่างทางการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดจากองค์ประกอบ ส่วนนักเรียนนั้นเพื่อให้แสดงออกตามความถนัดและความสนใจตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3.16 ผลโครงการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านค่าย

ภาษาอังกฤษ (15-25 กรกฎาคม 2557) ผลจากโครงการนี้ ทำให้ครูเกิดการพัฒนาภาวะผู้นำครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ที่มาจากวัตถุประสงค์ของโครงการนี้เกิดขึ้นจากสภาพปัญหาในโรงเรียนน้ำตกห้วยสวนพลู ปี การศึกษา 2556 -2557 การนิเทศห้องเรียนและการสังเกตทั่วไป การสัมภาษณ์ ครูผู้สอนว่าไม่มีความถนัดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อีกประการหนึ่งไม่มีครูที่จบเอกภาษาอังกฤษโดยตรง จึงทำให้ครูและผู้เรียนยังขาดความตระหนักและความพยายามในการสอนและการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ครูขาดความมั่นใจ ขาดทักษะในการสอนและผู้เรียนไม่กล้าแสดงออก ในด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ส่งผลให้การทดสอบทางการอ่านในระดับโรงเรียน ผลการสอบ O- NET และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และอีกประการหนึ่งการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ เนื่องจากครูไม่มีความถนัดในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่กำหนดให้เป็นภาษากลางอาเซียน เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันเพื่อพร้อมกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยสมบูรณ์ในปี 2558 จึงได้ประชุมแบบเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2557 (บันทึกการประชุมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) ในครั้งนี้เพื่อแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกิจกรรมนี้ควรมีการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านค่ายภาษาอังกฤษ เป็นเวลา 9 วัน ต่อเนื่องจำนวน 60 ชั่วโมง และมีปัจจัยเสริมในครั้งก็คือโรงเรียนได้รับงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) การจัดโครงการนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยถือเป็นโครงการที่จะมุ่งให้เกิดการพัฒนาครอบคลุมและเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำครูรายตัวชีวิตตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านจากการใช้สิ่งสอดแทรกเสริมคือหลักการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงาน และหลักการกัลยาณมิตรนิเทศ

“เราสามารถเลือกจัดได้สองวิธี คือหนึ่งจัดค่ายอย่างเข้ม สองสอนปกติในห้องเรียน แต่ทั้งหมดไม่ว่าเราจะจัดตามหนึ่งหรือสองก็ต้องรายงานผลการจัดกิจกรรมไปยังเขต”

(ผู้วิจัย: บันทึกการประชุม วาระที่ 4 เสนอเพื่อทราบและร่วมพิจารณา)

“ ถ้าเราเลือกจัดค่ายเราจะทำอย่างไรครับ ผอ.”

(ผู้วิจัยคนที่ 7: บันทึกการประชุม)

“ถ้าเราเลือกจัดค่ายก็ต้องมาร่วมกันวางแผนและจัดทำหลักสูตร
คะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกการประชุม)

“สวัสดิ์คะ ทำอะไรอยู่คะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกการสนทนา)

“ช่วยกันจัดสถานที่ฐานกิจกรรมคะพอ.ดูว่ามีอะไรยังไม่เรียบร้อย
ไหม”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 8: บันทึกการสนทนา)

“ฐาน Reading คะ กำลังออกแบบการใช้พื้นที่กิจกรรมคะ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3: บันทึกอนุทิน)

“มาดู ตรวจเช็คเครื่องเสียงแต่ละฐานครับว่า มีความพร้อมไหม”

(ผู้ช่วยผู้วิจัยคนที่ 2: บันทึกการสนทนา)

เหตุการณ์ในวันอบรมวันที่ 1 เมื่อถึงวันอบรมมีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการที่ห้องประชุมพรหมประเสริฐ: ซึ่งวันที่ 15 กรกฎาคมเป็นวันแรกของการเข้าค่าย (English Camp) ในระยะแรกของการฝึกอบรม ครูและนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการวัดการเรียนรู้แบบฐานการเรียนรู้ จึงทำให้เกิดความไม่คล่องตัว แม้จะมีแผนในการนำไปปฏิบัติแล้ว ในระหว่างรับประทานอาหารกลางวัน

“ผ.อ. ครับ การจัดฐานเราจะต้องวันละกี่รอบครับ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1: บันทึกภาคสนาม)

“วัตถุประสงค์หลักของการจัดค่ายของเราคือ ให้เด็กมีความสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษให้ได้ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและก้าวทันการพัฒนาสู่อาเซียน ลองไปศึกษาแผนอีกครั้งหนึ่งและทบทวนแผนการจัดกิจกรรมนะคะ การฝึกอบรมในครั้งนี้ให้ครูและนักเรียนพัฒนาไปพร้อมกัน ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดครั้งนี้ มุ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทางบวกกับนักเรียนคะ”

(ผู้วิจัย : บันทึกอนุทิน)

“ผ.อ. คะได้ปรึกษากันแล้วว่าในวันที่ 2 อาจจะต้องมีการปรับแผนบ้างเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีความสะดวก อย่างเช่น กิจกรรมทบทวนประจำวันจากกลุ่มใหญ่ทั้งโรงเรียนมาเป็นเฉพาะฐานกับครูที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ผ.อ. มีความเห็นเป็นอย่างไรคะ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 : บันทึกรายงาน)

“เรื่องแผนสามารถที่จะปรับและยืดหยุ่นได้เสมอ เมื่อเรานำไปใช้ แล้วปรากฏว่าไม่มีความคล่องตัว เราก็สามารถที่ปรับได้ ทุกคนสามารถที่จะให้ความเห็น ร่วมกันได้เสมอเพราะให้อำนาจในการตัดสินใจ ในการออกแบบการเรียนรู้ที่จะเกิดผลดีกับ เด็ก เกิดการพัฒนาในการเรียนรู้”

(ผู้วิจัย : บันทึกรายงาน)

วันที่ 3 ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ มาสามวัน ว่าฐานใดมีจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาว่ามีอะไร ถือเป็นภารกิจร่วมของผู้ ร่วมวิจัย และได้มีการมอบหมายและแบ่งงานกันในวันที่ 4 โดยผู้ร่วมวิจัยได้ขอให้ผู้วิจัยได้ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมด้านความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ารายละเอียดที่ นำเสนอนั้น เป็นการใช้เทคนิคการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายกับการเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษา คือ ครู ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ร่วมกัน ทุกที่ ทุกเวลาทุกโอกาส

วันที่ 21 กรกฎาคม 2554 ผู้ร่วมวิจัยได้เข้าสังเกตการสอนตามฐานการ เรียนรู้ ตั้งแต่ฐานที่ 1 – 4 โดยได้ทำการนิเทศด้วยหลักการกลายนิเทศนิเทศ ฐานที่ 1 ใช้เวลา 30 นาที ในวันนี้เป็นการสอนในเรื่องการแนะนำโรงเรียน ซึ่งจากสื่อ ที่ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 กับคนที่ 7 พบว่า ยังมีเนื้อหาที่สอนกว้างเกินไป จึงได้ร่วมกันสนทนาว่า

“พอ.มีข้อเสนอแนะไหมคะ “

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 บันทึกรายงาน)

“จากการสังเกต สื่อและเทคนิคการสอนดีแล้ว แต่อยากให้ ข้อเสนอแนะว่า ในการแนะนำโรงเรียนนั้น เราปรับเนื้อหาให้แคบลง เน้นให้เด็กสื่อสารโดย การพูดเพื่อจะนำไปปฏิบัติได้ เช่น การทักทาย (บอกเวลาเช้า) Good morning บอกชื่อ My name is My teacher' s name.....My school director' s name.....Welcome toNamtok-Hauy -Saunplu School เน้นให้เด็กพูดคะในมิติที่ประชุมเลือกการจัดค่าย จึงได้มอบหมายหน้าที่เพื่อการเตรียมการจนถึงขั้นสรุปผล มีเหตุการณ์และรายละเอียดที่ เกิดขึ้นมากมาย โดยจัดทำแผนกำหนดกิจกรรม ร่วมกันปฏิบัติ สังเกตผลร่วม จาก โครงการที่ได้ร่วมกันจัดทำ

ผลการปฏิบัติในมิติที่ประชุมเลือกการจัดค่าย ทุกคนได้มอบหมายหน้าที่ เพื่อการเตรียมการจนถึงขั้นสรุปผล มีเหตุการณ์และรายละเอียดที่เกิดขึ้นมากมาย โดยจัดทำแผนกำหนดกิจกรรม ร่วมกันปฏิบัติ สังเกตผลรวม จากโครงการที่ได้ร่วมกันจัดทำ พบว่า การนำโครงการไปปฏิบัติ ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ (PDCA) มีการแบ่งหน้าที่การทำงานตามบทบาท เริ่มจาก เจ้าหน้าที่การเงินติดต่อประสานงานกับกลุ่มการเงินและสินทรัพย์ที่สำนักงานเขตพื้นที่เพื่อทำเรื่องขอยืมเงิน หัวหน้างานวิชาการได้ประชุมหารือกันกับครูประจำชั้นเพื่อจัดทำสื่อ เครื่องมือ จัดเตรียมสถานที่การจัดกิจกรรม โดยในวันที่ 14 กรกฎาคม 2557 ซึ่งเป็นวันหยุดและเป็นวันก่อนวันเริ่มต้นโครงการ ผู้วิจัยได้เดินทางมาโรงเรียน พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัยได้เดินทางมาโรงเรียนเพื่อจัดเตรียมสถานที่และจัดเตรียมสื่อ ประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งในการมาในวันนี้ผู้วิจัยกับผู้ร่วมวิจัย มิได้มีการนัดหมายกันล่วงหน้า เมื่อนำหลักการนิเทศกัลยาณมิตรนิเทศมาใช้ในโครงการนี้ จากที่ผู้วิจัยได้เดินสังเกตการณ์แต่ละฐาน พบว่าแต่ละฐานครูได้นำสื่อ มัลติมีเดีย และเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการสอนเป็นอย่างดี มีความกระตือรือร้น ร่วมกันคิด และผลิตสื่อ ที่นำมาใช้กับฐานการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มีการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและเด็กได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน

4. ผลการสังเกต (Observing)

เป็นการนำผลจากการสังเกตจากการนำโครงการไปปฏิบัติมาประเมิน พฤติกรรมภาวะผู้นำครูโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ดังมีผลแสดงได้ ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการนิเทศด้วยหลักการกัลยาณมิตรนิเทศ ผลของโครงการนี้เป็นผลจากการปฏิบัติ จากโครงการ การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้าน และโครงการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผ่านค่ายภาษาอังกฤษ พบว่าครู มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ใช้เทคนิควิธีสอนในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนทุกที่ ทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนา มีความเข้าใจหลักการวิจัยและมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มีทักษะการสอนแบบครูมืออาชีพได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครูในการปฏิบัติการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียน มีความมุ่งมั่นอย่าง

จริงจังกในการปฏิบัติการสอนและการประเมินผู้เรียนมีการผลิตสื่อ เพื่อนำมาใช้ในการสอน และใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง ทำให้ ครูเกิดการพัฒนาภาวะผู้นำด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอน

4.2 โครงการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีใน

โรงเรียน (หมายเหตุ ความสำเร็จของโครงการนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ นายภาณุวัฒน์ ทองเพิ่ม ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 5 ที่ถึงแก่กรรมด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์)

จากการสังเกตผู้ร่วมวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำ ครูที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในองค์ประกอบที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง

ตาราง 12 แสดงผลการสังเกตโครงการปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีในโรงเรียน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
1.2	มีความสามารถในการระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรค	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.7	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.9	มีทักษะและรอบรู้ในงานที่ปฏิบัติสามารถเป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นทีม	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
3.1	ได้แนะนำและขยายผลให้เพื่อนร่วมงานเกิดการพัฒนางาน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.3	เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.4	มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.6	ร่วมมือกันแก้ปัญหาและอุปสรรคในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.10	ร่วมกันนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติที่ทำได้จริง	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.11	สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.12	มีบทบาทในการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
3.14	มีความสามารถในการคิดด้วยเหตุผลและคิดแบบไตร่ตรอง	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
4.3	ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของสถานศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.6	มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.7	มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้หลากหลายเพื่อมุ่งการ เปลี่ยนแปลงในการเพิ่ม	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.8	ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.9	มีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.12	มีการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรองเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการสังเกต โครงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4.3 ผล โครงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(กิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ) ซึ่งหากเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดแล้วจะพบว่ามี ความสอดคล้องและเกิดการเปลี่ยนแปลงดังแสดงในตาราง

ตาราง 13 แสดงผลการสังเกตโครงการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้าน
1.1	มีพฤติกรรมแสดงความสามารถนำเพื่อนครูในสถานการณ์ต่างๆได้	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.3	มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษากับเพื่อนครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.4	มีความสามารถในการนิเทศเพื่อนครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.7	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.9	เป็นผู้มีความสามารถขึ้นอย่างสร้างสรรค์ให้กับเพื่อนครูในการปฏิบัติงาน	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.10	มีทักษะและรอบรู้ในงานที่ปฏิบัติสามารถแนะนำและขยายผลให้เพื่อนร่วมงานเกิดการพัฒนางาน	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.11	มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทพปฏิบัติงานเต็มเวลาและอุทิศตนในการปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
2.1	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอนใช้	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.2	เทคนิควิธีสอนในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.3	เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนทุกที่ ทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนา	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.5	มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.6	ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.8	ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครูในการปฏิบัติการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.9	มีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอนและการประเมินผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.10	มีการผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ในการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.11	มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับพฤติกรรมภาวะผู้นำครูด้าน
3.1	เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นทีมได้	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.16	มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความร่วมมือในโรงเรียน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
4.1	มีความรู้และเข้าใจในการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.2	จัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.7	มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จและให้คำแนะนำเพื่อนครูได้	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.9	มีทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.10	เป็นบุคคลที่สร้างผลงานที่ดีที่สุด เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาตนเองต่อผู้เรียนและสถานศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.12	มีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.4 ผลโครงการจัดนิทรรศการศิลปะหัตถกรรมนักเรียนกลุ่ม

เครือข่าย ผลของการสังเกตคือผู้วิจัยได้บันทึกสังเกตพฤติกรรมโดยใช้หลักการกัลยาณมิตรนิเทศด้วย เพื่อรวบรวมข้อมูลประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู คือ มาตรฐานการทำงานเดียวกันคือ ทุกคนทำดีได้รับการยกย่องชมเชยซึ่งกันและกัน มีความสุขที่ได้กระทำร่วมกันภายใต้สถานการณ์เดียวกัน จึงเป็นความสำเร็จที่มาจากการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมแรงร่วมใจกันที่จะทำให้สำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนดขึ้นมาจะเห็นว่าผู้ร่วมวิจัยสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่วัดได้ตามตัวชี้วัดที่ครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบวัดได้จากโครงการนี้ จำนวน 19 ตัวชี้วัด ดังขอนำรายละเอียดมาแสดงดังตาราง

ตาราง 14 แสดงผลการสังเกตโครงการจัดนิทรรศการ ศิลปหัตถกรรมนักเรียนกลุ่ม
เครือข่าย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
1.1	มีพฤติกรรมแสดงความสามารถนำเพื่อนครูใน สถานการณ์ต่างๆได้	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.2	มีความสามารถในการระบุลักษณะของปัญหาและ อุปสรรค	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.7	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.9	เป็นผู้มีความสามารถขึ้นอย่างสร้างสรรค์ให้กับเพื่อนครู ในการปฏิบัติงาน	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
1.11	มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทพปฏิบัติงานเต็มเวลาและอุทิศตนใน การปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย	การพัฒนาตนเองและเพื่อน
2.3	เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่ หลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนทุกที่ ทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนา	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.5	มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.11	มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
3.1	เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นทีม ได้	
3.4	เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.6	มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริม ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.9	ร่วมมือกันปฏิบัติงานเชิงระบบของโรงเรียนให้มีความ ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.12	สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.15	สถานศึกษาคุณภาพชายแดน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
4.4	มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความ ร่วมมือในโรงเรียน เป็นผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การปรับตัวการ	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
4.6	ร่วมงานในกิจกรรมต่างๆ ทางสังคม วุฒิภาวะทางอารมณ์	เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง
4.7	พร้อมก้าวทันตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	
4.8	ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของสถานศึกษา	
4.9	มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ	
4.9	มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน สร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครู มีทักษะในการสนทนาอย่างและบุคลากรในโรงเรียน	เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง

4.5 ผลโครงการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านค่าย

ภาษาอังกฤษ

ผลการสังเกตการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำครูตามตัวชี้วัดนั้นจะเห็นได้ว่า ครูมีการพัฒนาตนเองด้านการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู การเป็นแบบอย่างทางการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่สามารถอธิบายพฤติกรรมตามตัวชี้วัดได้ ดังแสดงในตาราง

ตาราง 15 แสดงการสังเกตโครงการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานผ่านค่าย

ภาษาอังกฤษ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
1.1	มีพฤติกรรมแสดงความสามารถนำเพื่อนครูในสถานการณ์ต่างๆ ได้	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.2	มีความสามารถในการระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรค	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.3	มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตน ให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษากับเพื่อนครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
1.4	มีความสามารถในการนิเทศเพื่อนครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.5	ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ในการปฏิบัติงาน	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.6	มีจิตวิญญาณและการแสดงออกเหมาะสมกับการเป็นครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.7	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.8	มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครู	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.9	เป็นผู้มีความสามารถชั้นนำอย่างสร้างสรรค์ให้กับเพื่อนครูในการปฏิบัติงาน	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
1.11	มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทพปฏิบัติงานเต็มเวลาและอุทิศตนในการปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย	การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู
2.1	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการ เรียนการสอน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.2	ใช้เทคนิควิธีสอนในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.3	เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนทุกที่ ทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนา	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.4	มีความเข้าใจหลักการวิจัยและมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.5	มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.6	ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.7	มีทักษะการสอนแบบครูมืออาชีพ	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.8	ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครูในการปฏิบัติการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.9	มีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอนและการประเมินผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.10	มีการผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ในการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง	เป็นแบบอย่างทางการสอน
2.11	มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	เป็นแบบอย่างทางการสอน
3.1	เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นทีมได้	เป็นแบบอย่างทางการสอน

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมที่แสดงออก	สัมพันธ์กับองค์ประกอบด้าน
3.6	เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.9	มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริม	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.12	ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมมือกันปฏิบัติงานเชิงระบบของโรงเรียนให้มีความ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
3.15	ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ได้ สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
4.1	สถานศึกษาคุณภาพขยายแทน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
4.2	มีความรู้และเข้าใจในการสอนตามแนวทางปฏิรูป	
4.3	การศึกษาและให้คำแนะนำเพื่อนครูได้	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.4	จัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา มีความสามารถในการคิดด้วยเหตุผลและคิด	
4.6	มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความ ร่วมมือในโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.7	ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของ สถานศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.8	มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตามเป้าหมายใน การพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.9	มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้ หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่ม	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.10	ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครู และบุคลากรในโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.11	เป็นบุคคลที่สร้างผลงานที่ดีที่สุด เพื่อส่งผลต่อการพัฒนา ตนเองต่อผู้เรียนและสถานศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.12	เป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวตามวัฒนธรรมการทำงานที่ ยึดมั่นในปรัชญาของโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนา สถานศึกษา	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4.13	มีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์ เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอย่างไต่รตรงเพื่อมุ่ง ผลที่จะเกิดกับโรงเรียน	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4.6 ผลโครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน

ผลการสังเกตโครงการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน จากโครงการทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ มีห้องเรียนเพิ่มขึ้น มีห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้น บรรยากาศส่งเสริมต่อการจัดการเรียนรู้ จากการปรับปรุงพัฒนาและต่อเติมห้องเรียน ห้องพิเศษต่างๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอและสะดวกในการปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านอาคารสถานที่ ซึ่งทั้งหมดนั้นล้วนเกิดจากครูใช้ภาวะผู้นำไปปฏิบัติงาน โครงการของผู้ร่วมวิจัยที่นำแผนสู่การปฏิบัติ ได้ทำงานตามความถนัดของตนเอง เกิดความกระตือรือร้น มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดความร่วมมือร่วมใจ จึงทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ดังแสดงในตาราง

4.7 ผลโครงการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และจัดงาน

สังสรรค์วันปีใหม่ในวันที่ (25 ธันวาคม 2556) มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดหาทุนทรัพย์เพื่อก่อสร้างห้องเรียนที่ขาดแคลนอยู่ 2 ห้องเรียน ผลของโครงการนี้ผู้วิจัยได้สังเกตการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยในการจัดการเชิงระบบ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนผลที่ไม่ได้คาดหวัง พบว่ามีองค์การการกุศล คือ สโมสรไลออนส์ชองนนทรี บุคคลกลุ่มต่างๆ ผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมบริจาค ทำให้ได้รับวัสดุอุปกรณ์เพื่อการก่อสร้างห้องเรียน ทำให้โรงเรียนได้ห้องเรียนเพิ่มขึ้น 3 ห้องคือห้องเรียนป.6 ห้องเรียนอนุบาล 3 ขวบ ห้องเรียนอนุบาลปีที่ 1 โดยมีชุมชนมาร่วมก่อสร้างโดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

4.8 ผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูจากกิจกรรมพิเศษอื่นๆที่มีได้ระบุไว้ในโครงการ

ในโครงการ

ลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการปฏิบัติและผลการสังเกตพฤติกรรมภาวะผู้นำครูที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้กำหนดไว้ใน การวางแผนและผู้วิจัยเห็นว่าผู้ร่วมวิจัยเกิดการพัฒนาตามตัวชี้วัด ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกไว้ ในที่นี้จึงขอนำเสนอ 6 เหตุการณ์ คือ ครูประสานเรื่องข้อมูลเด็กติด G (หมายเหตุ เด็กติด G หมายถึงเด็กที่ไม่ปรากฏสถานะทางทะเบียนราษฎร ซึ่งทางโรงเรียนมีเด็กกลุ่มนี้ ในสถานศึกษา ซึ่งหากไม่ได้รับการยืนยันข้อมูลให้ทันเวลาจะส่งผลให้เด็กไม่ได้รับงบประมาณรายหัวและสิทธิประโยชน์ที่พึงเกิดในการเป็นนักเรียน)(10 มิถุนายน 2557) ดังคำกล่าวที่ว่า

“ผอ.คะ ทางเขตได้โทรศัพท์มาแจ้งให้ทางโรงเรียนเข้าไปประสาน
เรื่องข้อมูลเด็กติด G ค่ะ

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 : บันทึกรสนทนา)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มอบหมายให้ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 เป็นผู้ประสานงาน
กับเขตพื้นที่การศึกษา ผลจากกิจกรรมนี้ ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1 ได้เดินทางประสานงานกับเขต
พื้นที่จนสำเร็จเรียบร้อย ทำให้มีพฤติกรรมภาวะผู้นำตามตัวชี้วัดที่ (4.6) ริเริ่มการ
ปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานของสถานศึกษา (4.8) มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วม
ร่วมในการปฏิบัติงานได้หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มประสิทธิภาพของ
โรงเรียน

วันเสาร์ 21 มิถุนายน 2557 ผู้วิจัยได้เดินทางไปโรงเรียนพบผู้ร่วมวิจัย
คนที่ 4 กำลังเย็บเล่มเอกสารจำนวน 10 จึงได้สนทนาว่า

“ทำอะไรคะ”

(ผู้วิจัย: บันทึกรสนทนา)

“ส่งเอกสารเพื่อขอรับการประเมินในโครงการครูดีมีทุกวัน เกณฑ์
ครูดีชายขอครับ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4 : บันทึกรสนทนา)

“ดีมากค่ะการส่งผลงานเพื่อรับการประเมินประการแรกก็คือเรา
ได้พัฒนางานของเรา ถือเป็นงานที่ก้าวหน้าในการรวบรวมผลงานย้อนหลังเพื่อขอรับการ
ประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ผลที่เกิดขึ้นครั้งแรกคือตัวเรา และลำดับต่อไปคือชื่อเสียงของ
สถานศึกษา ขอเป็นกำลังใจให้ประสบความสำเร็จดังตั้งใจ”

(ผู้วิจัย: บันทึกรสนทนา)

พบว่า ครูมีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้
เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ

วันเสาร์ที่ 22 มิถุนายน 2557 ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 ได้นำเด็กไปทำหน้าที่
บริการน้ำและอาหาร ตามที่ทางกรรมการวัดพุทธนิคมมงคล ซึ่งเป็นวัดในเขตบริการได้ขอ
ความร่วมมือมาทางโรงเรียนขอมา ซึ่งเป็นครูที่ปรึกษาชมรมเด็กเสิร์ฟ เป็นผู้ติดตาม กำกับ
เด็ก มีผู้ช่วยผู้วิจัยคนที่สองทำหน้าที่ซบรถรับส่ง มีผู้วิจัยร่วมเดินทางเพื่อสังเกตร่วมมงคล
เพื่อทำหน้าที่ ในการไปทำกิจกรรมในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ด้านครู มีการอุทิศตน
เสียสละเพื่อผลที่จะเกิดกับผู้เรียนและสถานศึกษา เนื่องจากวันนี้เป็นวันหยุด 2) ด้าน
ผู้เรียน เป็นการสร้างจิตสำนึกการมีจิตอาสาในการช่วยงานสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน
พบว่า ผลจากกิจกรรมนี้ ครูมีพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครู ด้านการเป็นแบบอย่าง
ทางการสอน ด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3.17.4
ความสามารถในการสื่อสารก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคข่าวสารไร้พรมแดน

(27– 28 มิถุนายน 2557) ผู้วิจัยได้มอบหมายให้คณะผู้ร่วมวิจัย สรุปรายกิจกรรมสัปดาห์วันสุนทรภู่ ซึ่งในช่วงวันดังกล่าวผู้วิจัยได้เดินทางมาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4 ได้ส่งข่าวสารทาง Line เป็นภาพกิจกรรมวันสุนทรภู่ มายังผู้วิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการสื่อสารก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคข่าวสารไร้พรมแดน สื่อสารที่รวดเร็วและทันใจ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

3.17.5 (30 มิถุนายน 2557) เวลา 17.00 น. ผู้วิจัยได้เดินสำรวจอาคารเรียนที่ 1 ได้พบผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 ที่ห้องเรียนชั้น ป. 5 จึงได้ ทักทาย

“อ้าว ยังไม่กลับบ้านหรือคะ ทำอะไรอยู่ ”

(ผู้วิจัย : บันทึกภาคสนาม)

“ลองทำใบงาน ที่ ผอ.แนะนำมาค่ะ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3: บันทึกภาคสนาม)

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้เดินไปที่ อาคารเรียนหลัง 2 พบผู้วิจัยคนที่ 2, 7, 8 และผู้ช่วยผู้วิจัยคนที่ 2 กำลังสนทนากันอยู่หน้าห้องเรียน

“สังข์ข้าวมือเย็นมาทานกันที่ห้องคะ ผอ.เพราะตั้งใจว่าวันนี้จะ ช่วยกันตกแต่งห้องเรียนให้เสร็จคะ ”

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 2: บันทึกภาคสนาม)

พบว่าพฤติกรรมที่สังเกตได้นั้น ผู้ร่วมวิจัยมีพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ (1.11) มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทพปฏิบัติงานเต็มเวลาและอุทิศตนในการปฏิบัติงานนอกเวลาด้วย (2.10) มีการผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ในการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง (3.5) ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ (3.12) สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดน

3.17.6 รักษาราชการแทน มอบหมายหน้าที่ให้ผู้วิจัยคนที่ 3 ทำหน้าที่รักษาราชการแทน (18 กรกฎาคม 2554) เนื่องจากผู้วิจัยต้องเดินทางไปร่วมงานทอดผ้าป่าที่โรงพยาบาลบ้านคา ในนามหัวหน้าส่วนราชการ โดยในวันนี้ตอนเช้าเวลา 08.00 น. ทหารจากกองพันทหารช่างจังหวัดราชบุรี ตัวแทนคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มาพบปะกับนักเรียนและให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับ ค.ส.ช. ซึ่งได้นัดหมายกันล่วงหน้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเป็นกิจกรรมแทรกเข้ามา หลังจากผู้วิจัยกลับไปโรงเรียน จึงได้รับรายงานด้วยวาจาว่า

“ทหารได้ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงกับเด็กคะ และหลังจากนั้นได้จัดสถานที่ให้ความรู้นักเรียน ในประเด็นเรื่องคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ให้บันทึกใน

สมุดเยี่ยม สนทนากับคณะครูประมาณ 10 นาที เดินทางกลับ ได้บันทึกภาพกิจกรรมและได้ส่งภาพทาง Line ให้ ผ.อ.แล้วค่ะ

(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3:บันทึกการสนทนา)

พบว่าจากเหตุการณ์นั้นๆ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีพฤติกรรมภาวะผู้นำ สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ที่ (3.4) เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน

5. ผลการสะท้อนผล (Reflecting)

กิจกรรมที่ใช้คือการสนทนากลุ่ม โดยมีผลดังนี้

5.1 การถอดบทเรียน จัดกิจกรรมสนทนากลุ่มโดยนำเอาข้อมูลจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เก็บรวบรวมไว้ ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการจนถึงสุดวงรอบการวิจัยในเดือนสิงหาคม 2557 โดยการติดตามและต่อเนื่อง คณะผู้ร่วมวิจัยให้ความร่วมมือในทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี มีการบันทึกผลการประเมินผลความก้าวหน้าและปรับปรุงแก้ไขในแต่ละครั้ง จัดทำเอกสารนำเสนอแบบรายงานโครงการของแต่ละทีมงานให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยอื่นๆ ได้รับทราบ และการนำเสนอรายงาน และเมื่อสิ้นสุดโครงการในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินผู้ร่วมวิจัย โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบคำนึงถึงความสอดคล้อง และเหมาะสมระหว่างกิจกรรมกับการติดตามประเมินผล แล้วนำมาพิจารณาร่วมกันเพื่อให้เห็นธรรมชาติของการวิจัย จากการนำโครงการต่างๆ ไปปฏิบัติ สรุปผลการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู

5.2 การสรุปแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ผู้วิจัยได้ใช้กับผู้ร่วมวิจัยเพื่อประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเองตามตัวชี้วัดภาวะผู้นำครูและผู้วิจัยประเมินผู้ร่วมวิจัยทุกคน ผู้ร่วมวิจัยทุกคนปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดียิ่งขึ้น มีการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจมากยิ่งขึ้น พัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพสูง จากการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำจากวงรอบที่ 1 สู่วงรอบการวิจัยวงรอบที่ 2 มีการบันทึกอนุทินส่วนตัวเป็นรายสัปดาห์ ในกิจกรรมการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาที่เกิดขึ้น ผลที่ได้รับจากการเปลี่ยนแปลง และผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมวิจัย มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้วิจัยเดือนละครั้ง เพื่อร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญว่าที่ร้อยตรีสมชาย งามสุขสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้สังเกตการณ์และให้ข้อเสนอแนะ แล้วสรุปเป็นภาพรวม แล้วนำเสนอสรุปผลการวิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยทราบ ทั้งที่เป็นเอกสาร/หลักฐาน/ผลงาน และการนำเสนอรายงาน นำเสนอคณะผู้ร่วมวิจัยให้ทราบถึงกระบวนการและผลการดำเนินงาน ผลการเรียนรู้ และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้ร่วมใน

กิจกรรมกับผู้ร่วมวิจัยทุกกิจกรรม สังเกต ติดตาม แนะนำ ประเมินและบันทึกผลการ ประเมินผู้ร่วมวิจัยเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ได้นำผลการนิเทศกัลยาณมิตร และประเมินผล การปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลของผู้ร่วมวิจัยในประเด็นหลักๆ ได้แก่ ผลการประเมิน พฤติกรรมภาวะผู้นำครู ทั้ง 4 ด้าน แล้วผู้วิจัยนำแบบประเมินผู้ร่วมวิจัย พิจารณาความ สอดคล้องแต่ละตัวชี้วัดว่ามีความสอดคล้อง และหาค่าเฉลี่ยรายตัวชี้วัดจากผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คนว่ามีการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำครูมากน้อยเพียงใด ซึ่งผู้วิจัยต้องการให้เห็นถึง สภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรายภาพรวมทั้งหมดจากการวิจัยสิ้นสุดลง จากนั้นผู้วิจัย มีการนำเสนอ Power Point จากแบบรายงานโครงการ หลักฐาน/เอกสาร/ผลงานครู นักเรียน ที่เป็นภาพถ่ายการดำเนินงาน ผ่านเครื่องฉายโปรเจคเตอร์ จากสรุปผลการวิจัย ทั้งหมด

5.3 การสรุปผลการสะท้อนผล โดยการสนทนากลุ่ม

ครั้งที่ 1 ดำเนินการ 7 ตุลาคม พ.ศ.2557 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประเมินผลที่เกิดขึ้น ร่วมกันตีความปรากฏการณ์ต่างๆ จากกิจกรรมหรือ กระบวนการปฏิบัติงานจากการเรียนรู้ร่วมกัน ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำ ครูในตอนหนึ่ง ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3 ได้กล่าวว่า

"วันนี้ทำให้รู้ชัดเจนว่า ภาวะผู้นำครูคือความสามารถในการที่ครู จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน รู้สึกว่าตัวเองได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นค่ะ (ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 3: บันทึกการสนทนากลุ่ม)

"เรื่องที่ทำให้ศึกษาเรียนรู้โดยให้ครูผู้ที่เป็นพี่เลี้ยง ที่เป็นความ ต้องการร่วมกันแล้ว นับว่าดีมากครับ อย่างโครงการจัดทำบัญชี การเงินพัสดุและสินทรัพย์ ทำให้มีความชัดเจนในระเบียบปฏิบัติตามกฎหมายได้รับความรู้เพิ่มขึ้นแบบกันเอง ไม่ หนักใจครับเพราะมีอะไรก็กล้าถามและถามตอนไหนก็ได้

"(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 4: บันทึกการสนทนากลุ่ม)

"ขอขอบคุณจัดค่ายภาษาอังกฤษมากค่ะ เพราะจัดอบรมเองใน โรงเรียน ครูได้ศึกษาเรียนรู้ร่วมกันได้อำนาจในการตัดสินใจ และพอ.คอยชี้แนะอยู่ ตลอดเวลา มีความเป็นกันเอง ทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงานมากค่ะ

"(ผู้ร่วมวิจัยคนที่ 1: บันทึกการสนทนากลุ่ม)

ครั้งที่ 2 วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2557 เป็นการนำข้อมูลที่มีทั้งหมดมา ร่วมกันสรุปครั้งสุดท้าย เป็นเวลา 1 วัน ณ ห้องประชุมพรหมประเสริฐ เพื่อร่วมกัน ประเมินผลว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ในวันนี้ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้ที่ร้อยตรี สมชาย งามสุขสวัสดิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้สังเกตการณ์และให้ข้อเสนอแนะ จากการร่วมสรุปผล

ที่เกิดจากการทำงานอย่างเป็นระบบด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และประเมินผลทุกโครงการ โดยยึดตามหลักการวิจัย วิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยได้ ติดตาม กำกับ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยทุกคน ผลการประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครู ทั้ง 4 องค์ประกอบหลักซึ่งนำเสนอ เป็นเอกสารบรรจุของมอบให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำที่เกิดจากการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วเขียนเป็นสรุปผลการดำเนินงานจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

5.3.1 การนำระบบวงจรคุณภาพ (PDCA) ที่นำมาใช้ใน กระบวนการ วิธีการจากการนำโครงการไปปฏิบัติซึ่งเป็นตัวสอดแทรกหลักนั้น ทำให้ครู เกิดทักษะและมีพฤติกรรมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ และสะดวกแก่การปฏิบัติ เพราะมีขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน มีการประเมิน และรายงาน สามารถรวบรวมประเด็นต่างๆ ได้ ทั้งสภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวปฏิบัติ ต่างๆ ได้ดีขึ้น

5.3.2 ผู้ร่วมวิจัยได้สรุปร่วมกันว่ามีความพึงพอใจต่อการวิจัย ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในวงรอบที่ 1 เพราะเหตุว่า 1) ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองพร้อมกับ พัฒนาเพื่อนด้วย และได้ประเมินตนเองอย่างจริงจังเพื่อทราบผลการพัฒนา 2) ได้รับการ พัฒนาภาวะผู้นำไปพร้อมๆ กันกับการปฏิบัติงานจากการนำแผนงานโครงการสู่การปฏิบัติ การทำงานร่วมกัน 3) มีความพึงพอใจในการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพไปในทางที่ดีขึ้น 4) การบริหารจัดการที่เป็นระบบของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียน มีประโยชน์และเอื้อต่อการ พัฒนาภาวะผู้นำครู ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัย ความสำเร็จประการหนึ่ง ที่ครูมีความพึงพอใจ

5.3.3 ความสำเร็จในการวิจัย เกิดจาก ความร่วมมือ และมุ่งมั่นตั้งใจของผู้ร่วมวิจัยและคณะผู้นิเทศกัลยาณมิตรมีความรับผิดชอบสูง และ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ได้ตามกรอบภารกิจและเวลาที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิด ประโยชน์อย่างมาก ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครู ผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาทุกด้าน ที่เกิดจากครูได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำ

5.3.4 การพัฒนาภาวะผู้นำครูจากการเลือก การวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม ใช้โครงการเป็นตัวสอดแทรกหลัก พร้อมทั้งใช้จากหลักการการพัฒนาครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงานและ กัลยาณมิตรนิเทศเป็นตัวสอดแทรก เสริม ที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอนจากการศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความคาดหวัง ร่วมกัน ร่วมใจ ตั้งใจ เป็นใจและเต็มใจในการปฏิบัติร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม ทำให้ ทุกโครงการประสบความสำเร็จ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภาวะผู้นำครู

6. การเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำครู

พฤติกรรมภาวะผู้นำครู มีการเปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือครูมีพฤติกรรมแสดงออกเหมาะสมกับการเป็นครู ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการในการปฏิบัติงานนำเพื่อนครูในสถานการณต่างๆ ได้ โดยเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาสามารถชี้นำอย่างสร้างสรรค์กับเพื่อนครู มีทักษะและรอบรู้ในงานที่ปฏิบัติ สามารถแนะนำและขยายผลให้เพื่อนร่วมงานเกิดการพัฒนา มีไหวพริบสามารถระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรคในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้เกิดความก้าวหน้าในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และทุ่มเทปฏิบัติงานเต็มเวลา อุทิศตนในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการด้วย มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียนแบบครูมืออาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มีการประเมินผู้เรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการอ่านคล่อง เขียนคล่อง มีความมุ่งมั่น ริเริ่มสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อและใช้เทคนิคที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และครูมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน โดยครูแต่ละคนได้รับการยอมรับและเชื่อถือซึ่งกันและกันจากเพื่อนครูในการปฏิบัติการสอนที่เกิดจากความถนัดของแต่ละคน มีความสามารถสร้างเครือข่ายและวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานเชิงระบบและร่วมกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมมือกันแก้ปัญหาและอุปสรรค มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทีมงานร่วมมือกันนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์ให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดนเป็นอย่างดี และ เป็นผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การร่วมงานในกิจกรรมทางสังคม วุฒิภาวะทางอารมณ์ ทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับเพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน มีเจตคติทางบวก เป็นตัวแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล และการปรับตัวตามวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ยึดมั่นในปรัชญาการทำงาน ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่ายงานตามเป้าหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จได้หลากหลาย และสร้างผลงานที่ดีที่สุดให้เกิดกับตนเอง ทีมงาน โรงเรียน และผู้เรียน

7. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระดับบุคคล

ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กระบวนการ วิธีการจากการเลือกทางเลือกโครงการ กิจกรรมเป็นสิ่งสอดแทรก

หลัก นำสู่การปฏิบัติให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและหลักการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงาน หลักการกัลยาณมิตรนิเทศที่นำมาเป็นสิ่งสอดเสริมในการพัฒนาครู ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนาภาวะผู้นำครู มีความเข้าใจในหลักการ จรรยาบรรณและบทบาทของผู้ร่วมวิจัย ที่เกิดการสังเคราะห์ความรู้ร่วมกันที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นของครู ได้แก่ การทำงานเป็นทีม (Teamwork) เกิดการเรียนรู้หลักการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงานและหลักการกัลยาณมิตรนิเทศที่นำมาเป็นสิ่งสอดแทรกเสริมเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำครูที่เกิดจากการพัฒนา เป็นระบบและจริงจัง ผู้ร่วมวิจัยมีความเห็นพ้องกันว่า การมีภาวะผู้นำครูนั้นมีความสำคัญเพราะเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู มีความสมัครใจเต็มใจที่จะทำ (Willful) ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาาร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการพัฒนา (Analysis) ผู้วิจัยซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดสรรทรัพยากรและสนับสนุนในการปฏิบัติงานในการ (Support, Supervisor) จึงทำให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความพร้อมมีความกระตือรือร้นที่จะทำ (Active, Attempt) มีข้อตกลงในการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานเดียวกัน (Norm) ที่ร่วมกันสร้างขึ้นมาและเป้าหมายความสำเร็จร่วมกันจากการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดความก้าวหน้าทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และระดับสถานศึกษา (Advances, Achieves) ซึ่งเห็นได้จากการสังเกต การติดตามนิเทศของผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้ทราบถึงพฤติกรรมและความถนัดของแต่ละบุคคล ที่มีความสามารถและความถนัดที่หลากหลายแตกต่างกันไป (Rainbows) บรรยากาศการทำงานร่วมกันที่ดีมากเป็นกัลยาณมิตรและเป็นกันเองอย่างเห็นได้ชัด (Relationship) เกิดบรรยากาศการทำงานที่กระตือรือร้นกว่าก่อนการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้น บรรยากาศการสอนในชั้นเรียนดีขึ้นที่เกิดจากการมีสื่อและอุปกรณ์ที่พร้อม บรรยากาศในห้องเรียนดีขึ้นที่เกิดจากการใช้กิจกรรม 5 ส. ผู้เรียนมีความสุข และมีความสนใจเพิ่มมากขึ้นการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัยเกิดขึ้นในหลายลักษณะ ได้แก่ การจัดสารสนเทศในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน การสนใจใฝ่รู้ เรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ ICT เพื่อให้มีทักษะเพื่อการปฏิบัติงานและการเรียนการสอน การทำงานเชิงระบบที่มีการประสานการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ เกิดบรรยากาศการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและเพื่อน จัดการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียนมีส่วนร่วมในโครงการและเปิดใจยอมรับวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปมีความเต็มใจและ

กระตือรือร้นในการเป็นผู้ร่วมวิจัยโดยมุ่งการกระทำให้บรรลุตามวิสัยทัศน์

8. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระดับกลุ่มบุคคล ครูเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมภาวะผู้นำจากทีมงานโครงการ ในกระบวนการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน โดยสอดคล้องหลักการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงาน และ กัลยาณมิตรนิเทศ

9. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระดับโรงเรียน เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมภาวะผู้นำครู จากการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน บรรลุผลโครงการ

10. พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เกิดจากครูใช้ภาวะผู้นำในการนำโครงการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปจัดการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการและความถนัดของผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่ไม่ได้คาดหวังไว้ล่วงหน้า ที่ส่งผลต่อครู คือผู้ร่วมวิจัยสองคนได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในช่วงเวลาเริ่มต้นการวิจัยและสำเร็จการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการวิจัย และผู้ร่วมวิจัย 1 คน และผู้ช่วยผู้วิจัยอีก 1 คนได้รับการเลื่อนขั้นเป็นกรณีพิเศษครั้งที่ 1 (เดือนเมษายน 2557) โดยไม่ได้อาศัยโควตา การจัดสรรแต่เป็นการเขียนเสนอขอจากรายงานการพัฒนางานในสถานศึกษา

11. การเรียนรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น

มีข้อค้นพบที่เกิดขึ้นใหม่ที่ผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ตีความจากปรากฏการณ์และประมวลสิ่งที่เกิดขึ้น ร่วมกันเสนอแนวคิดกันอย่างหลากหลาย จากกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการวิจัยครั้งนี้ โดยการร่วมกันสรุปสะท้อนผล ถึงวิธีดำเนินการวิจัยในสองวงรอบที่ผ่านมา ได้อาศัยหลักการแนวคิด ทฤษฎีเพื่อนำมาสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น จากการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การเสริมพลังการทำงานที่ผู้วิจัยคอยกำกับติดตามนิเทศ เสนอแนะ และร่วมกิจกรรมกับผู้ร่วมวิจัยทุกกิจกรรม เป็นรูปแบบของวิธีการพัฒนาการพัฒนา คือโรงเรียนนำटकห่วยสวนพลูโดยใช้หลักการบริหาร ที่ทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา เจตนาที่จะทำด้วยความสมัครใจ ความมีพลังที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ด้านครู ผู้เรียนและสถานศึกษาการพัฒนาตนเอง การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายให้สนองความต้องการและเกิดการพัฒนาในตัวผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลงเห็นได้จากเริ่มต้นกระบวนการวิจัยในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอแนวคิดหลักการการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่เกิดขึ้นจากการสมัครใจเต็มใจที่จะทำ

ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา วิพากษ์ แสดงความคิดเห็น วางแผน ปฏิบัติ กำหนดโครงการกิจกรรมในการพัฒนาและตรวจสอบร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการสนับสนุนสรรพทรัพยากร การให้ความช่วยเหลือแนะนำ นิเทศติดตาม เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดความคล่องตัว ทำให้ผู้วิจัยเกิดความกระตือรือร้นที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเนื่องจากมีความพร้อมในงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ มีมาตรฐานของการปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป้าหมายเดียวกันคือ มุ่งการเปลี่ยนแปลง ให้เกิดผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ เห็นได้จากการร่วมกันทำงานเป็นทีม ทุกคนมีการแบ่งหน้าที่กันทำ ตามความถนัดและร่วมแรงร่วมใจกันทำ การทำให้เกิดระดับความก้าวหน้าความสำเร็จ คือภาวะผู้นำครู คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพสถานศึกษา เห็นได้จากครูมีการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อตัวเอง ต่อผู้เรียนและสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ มีความสวยงาม สีสัน สดใส มีอาคารประกอบและห้องเรียนประกอบเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์การจัดห้องเรียนขนาดกลาง เมื่อนำจุดเด่นที่เกิดจากความสำเร็จ จากพฤติกรรมเรียนรู้ร่วมกัน คือครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Relationship) เป็นผู้สอนที่ดีที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ (Educate) มีเป้าหมายเพื่อความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่ที่ตัวครูต้องเป็นนักสังเกตที่ดี (Observer) มีความรอบรู้ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล มีความสดชื่นแจ่มใส ร่าเริงทั้งครูและนักเรียน (Refreshing) ก็จะทำให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมายได้ (Target) และสรุปผลร่วมกันเป็นการปฏิบัติที่เป็นเลิศ จากกระบวนการวิจัยคือ

Relationship หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เห็นได้จากกระบวนการนำโครงการไปปฏิบัติที่ผู้ร่วมวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการประสานงานที่ดี มีความสามัคคีที่จะทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์

Educate หมายถึง เป็นผู้สอนที่ดีที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ เห็นได้จากโครงการที่นำไปปฏิบัติที่จะส่งผลกับผู้เรียนโดยตรงนั้น ผู้ร่วมวิจัย มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ยินดีรับการนิเทศแบบกัลยาณมิตรนิเทศเพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

Success หมายถึง การทำงานให้สำเร็จร่วมกัน นั้นเกิดจากการเปิดใจ ร่วมใจ ตั้งใจ และเต็มใจที่จะทำจากการใช้หลักการกัลยาณมิตรนิเทศ

Observer หมายถึงเป็นนักสังเกตที่ดี มีความรอบรู้ในการปฏิบัติงาน รู้จักเด็กเป็นรายบุคคล เห็นได้จากกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้ร่วมวิจัยมีการสังเกต ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและแก้ปัญหาและสนองความต้องการของผู้เรียน

Refreshing หมายถึง มีความสดชื่นแจ่มใส ร่าเริงทั้งครูและนักเรียน เห็นได้จากการเสริมพลังการทำงานที่ให้อำนาจการตัดสินใจนั้นทำให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้ทำงานตามความถนัด และผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง

Target หมายถึง ทำงานนั้นให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ เห็นได้จากครูใช้ภาวะผู้นำ ในการนำโครงการไปปฏิบัติ เกิดจากทุกคนมีส่วนร่วมจึงทำให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน

และเมื่อมีการสรุปความเห็นร่วมกัน จากจุดเด่นที่เกิดขึ้นโดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้ความรู้ กระตุ้นและคอยเสริมให้ความรู้ทางศัพท์วิชาการในด้านภาษาและได้รูปแบบการพัฒนาว่า “RESORT Model” ซึ่งเป็นการสรุปพร้อมกันว่าจากการวิจัยนั้นโรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ที่มีความสวยงามนั้นมาจากความสามารถของครูที่ใช้ภาวะผู้นำปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จทุกโครงการ โดยยึดแนวคิด หลักการ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กัลยาณมิตรนิเทศ การสอนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำครูทั้ง 4 ด้าน และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อ้างอิงในการใช้ “ RESORT Model”

จากผลการวิจัยที่ได้ดำเนินการมาตลอดสองวงรอบการวิจัย จึงขอ นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามองค์ประกอบภาวะผู้นำครูทั้ง 4 ด้าน แสดงด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ดังแสดงในตาราง จากการเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำครูดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความ
ภาวะผู้นำครู ด้าน มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

ข้อ	ตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	การแปลความ
1.	มีพฤติกรรมแสดงความสามารถนำเพื่อนครูในสถานการณ์ต่างๆ ได้	4.80	.44	มากที่สุด
2.	มีความสามารถในการระบุลักษณะของปัญหาและอุปสรรค	4.80	.44	มากที่สุด
3.	มีความมุ่งมั่นและการพัฒนาตน ให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษากับเพื่อนครู	4.60	.54	มากที่สุด
4.	มีความสามารถในการนิเทศเพื่อนครู	4.40	.54	มาก
5.	ใช้ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ ในการปฏิบัติงาน	4.40	.54	มาก
6.	มีจิตวิญญาณและการแสดงออกเหมาะสมกับการเป็นครู	4.80	.44	มากที่สุด
7.	มีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	4.80	.44	มากที่สุด
8.	มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครู	5.00	.00	มากที่สุด
9.	เป็นผู้มีความสามารถชั้นนำอย่างสร้างสรรค์ให้กับเพื่อนครูในการปฏิบัติงาน	4.80	.44	มากที่สุด
10.	มีทักษะและรอบรู้ในงานที่ปฏิบัติสามารถแนะนำและขยายผลให้เพื่อนร่วมงานเกิดการพัฒนาในงาน	4.20	.44	มาก
รวม		4.69	.29	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำครูตามตัวชี้วัดด้าน มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และในรายตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความ
 ภาวะผู้นำครู ด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอน

ข้อ	ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	การแปลความ
1.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.00	.00	มาก
2.	ใช้เทคนิควิธีสอนในการปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.00	.00	มาก
3.	เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนทุกที่ทุกเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนา	4.00	.00	มาก
4.	มีความเข้าใจหลักการวิจัยและมีความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียน	3.80	.44	มาก
5.	มีความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	.54	มาก
6.	ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	4.80	.44	มากที่สุด
7.	มีทักษะการสอนแบบครูมืออาชีพ	3.80	.44	มาก
8.	ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนครูในการปฏิบัติการสอนและการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.40	.54	มาก
9.	มีความมุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอนและการประเมินผู้เรียน	4.80	.44	มากที่สุด
10.	มีการผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ในการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการอ่านคล่อง เขียนคล่อง	3.80	.44	มาก
11.	มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.40	.54	มาก
	รวม	4.20	.25	มาก

จากตาราง 17 พบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำครูตามตัวชี้วัด ด้านการเป็นแบบอย่างทางการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) และในรายตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความภาวะผู้นำครูด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ข้อ	องค์ประกอบที่ 3 มีส่วนร่วมในการพัฒนา	การแปลความ		
		\bar{X}	S.D.	
1.	เป็นผู้ที่มีความสามารถสร้างเครือข่ายปฏิบัติงานเป็นที่มได้	4.80	.44	มากที่สุด
2.	ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้	4.80	.44	มากที่สุด
3.	มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	5.00	.00	มากที่สุด
4.	เป็นผู้นำในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์คับขัน	4.80	.44	มากที่สุด
5.	ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับเพื่อนครูอย่างสม่ำเสมอ	5.00	.00	มากที่สุด
6.	มีความมุ่งมั่นและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
7.	สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทีมงานสร้างแนวคิดวิธีการใหม่ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจนเห็นผลเชิงประจักษ์ได้	4.20	.44	มาก
8.	ร่วมมือกันกับครูในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน	5.00	.00	มากที่สุด
9.	ร่วมมือกันปฏิบัติงานเชิงระบบของโรงเรียนให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ได้	5.00	.00	มากที่สุด
10.	ร่วมมือกันแก้ปัญหาและอุปสรรคในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี	5.00	.00	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบที่ 3 มีส่วนร่วมในการพัฒนา			
		\bar{X}	S.D.	การแปลความ
11.	ร่วมกันนำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติที่ทำได้จริง	5.00	.00	มากที่สุด
12.	สร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติร่วมกันให้เกิดความสำเร็จมุ่งสู่สถานศึกษาคุณภาพชายแดน	5.00	.00	มากที่สุด
13.	มีบทบาทในการประสานงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.40	.54	มาก
14.	มีบทบาทในการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	5.00	.00	มากที่สุด
15.	มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนต่อการพัฒนาสถานศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
16.	มีบทบาทในการเป็นแบบอย่างในการประสานความร่วมมือในโรงเรียน	4.80	.44	มากที่สุด
รวม		4.86	.13	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่าพฤติกรรมการภาวะผู้นำครูตามตัวชี้วัด ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$) และในรายตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการแปลความภาวะผู้นำครู
ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ข้อ	ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	การแปลความ
1.	มีความรู้และเข้าใจในการสอนตามแนวทาง ปฏิรูปการศึกษาและให้คำแนะนำเพื่อนครูได้	4.00	.00	มาก
2.	จัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูป การศึกษา	4.40	.54	มาก
3.	มีความสามารถในการคิดด้วยเหตุผลและคิด แบบไตร่ตรอง	4.80	.44	มากที่สุด
4.	เป็นผู้นำในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย การ ปรับตัวการร่วมงานในกิจกรรมต่างๆทางสังคม วุฒิภาวะทางอารมณ์ พร้อมก้าวทันตาม สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	5.00	.00	มากที่สุด
5.	เป็นตัวแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม	5.00	.00	มากที่สุด
6.	ริเริ่มการปฏิบัติงานตามนโยบายและขอบข่าย งานของสถานศึกษา	4.80	.44	มากที่สุด
7.	มีเจตคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลงที่ดีตาม เป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความสำเร็จ	5.00	.00	มากที่สุด
8.	มีการริเริ่มในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้ หลากหลายเพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่ม ประสิทธิภาพของโรงเรียน	4.80	.44	มากที่สุด
9.	มีทักษะในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับ เพื่อนครูและบุคลากรในโรงเรียน	4.80	.44	มากที่สุด
10.	เป็นบุคคลที่สร้างผลงานที่ดีที่สุด เพื่อส่งผลต่อ การพัฒนาตนเองต่อผู้เรียนและสถานศึกษา	4.40	.54	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	ตัวชี้วัด	\bar{X}	S.D.	การแปลความ
11.	เป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวตามวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดมั่นในปรัชญาของโรงเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
12.	มีการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างหลากหลายในสถานการณ์เดียวกันเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับการผู้เรียน	4.60	.54	มากที่สุด
13.	มีการปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรองเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับโรงเรียน	4.80	.44	มากที่สุด
รวม		4.72	.24	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำครูตามตัวชี้วัดด้าน การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และในรายตัวชี้วัดอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำครูรายด้าน

องค์ประกอบที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำครู	\bar{X}	S.D.	การแปลความ
1.	มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู	4.69	.29	มากที่สุด
2.	การเป็นแบบอย่างทางการสอน	4.20	.25	มาก
3.	มีส่วนร่วมในการพัฒนา	4.86	.13	มากที่สุด
4.	เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.72	.24	มากที่สุด
รวม		4.64	.20	มากที่สุด

จากตาราง 20 แสดงว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีส่วนร่วมในการพัฒนา เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู และการเป็นแบบอย่างทางการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี